

భారత జాతి నైతాళికుడు

(డా॥ అంబేద్కర్)

(M.A; Ph.D; D.Sc; LL.D; D. Litt; J.P; Bar-at-law.)

14-4-1891 — 6-12-1956

బు ట్ట క థ

ర చ న :

శ్రీ లింకపల్లి జాకబ్ H.M.

కూర్మాపురం, పామరూ-521 157.

కాపీ రైట్ :

సర్వహక్కులు రచయితవి.

వెల : రు. 2.00

ACC No. 20252

3302

Rep

అంకితం

ప్రజా కవి

శ్రీ రావూరి ఏకాంబరంగారికి

A C C N o . 20252

ప్రార్థన గేయం

జోహారు జోహారు భీమరాయ

నేతా భారత నేతా

పీడిత జన బ్రాతా

గురు కుల పూజితా

మము గాచిన మమతా

॥నేతా॥

రాగ రంజిత దాతా

పుణ్య చరితా గతా

అనన్య మేదా తతా

కరుణా గత పితా

॥నేతా॥

కలమే బలింగా గల

రాజ రాగ రమణుల

రతనాల ఉద్ధండ రాశి

మహర్ మణి దీప భీమరాయ

జై! జై భీమ్!!

ర చ న :

ర చ యి త

ప్రవేశిక

డాక్టర్ అంబేడ్కర్ యుగపురుషుడు. సంఘ సంస్కర్త. నవ రాజ్యాంగ నిర్మాత. బహుముఖ ప్రజ్ఞాధురీణుడు. శతాధిక గ్రంథకర్త. దళిత జనోద్ధారకుడు. హేతువాది. భారతదేశమునందలి సంఘ సంస్కర్త లలో నగ్రశ్రేణికి చెందిన మహామనిషి. కులములు, వర్గములు, మతములు వలదని అంబేడ్కర్ నిశ్చితాభిప్రాయము. దీని కొరకై తన యావజ్జీవితమును ధారవోసిన త్యాగపురుషుడు. గాంధీ, నెహ్రూ, పటేలిత్యాది మహా నాయకులను సిద్ధాంత విషయములందు తిరస్కరించిన రాజకీయ దురంధ రుడు. ఋజువర్తనుడు.

ఆయన జీవితమును శ్రీ లంకావల్లి జాకబ్ గారు బుట్టకథగా రచ యించుట మిక్కిలి సముచితము. ఇందలి భాష సరళమై, మధురమై యున్నది. భావములు భావ విప్లవమును రేకెత్తించు నవచైతన్యము కల్గి వది. అంబేడ్కర్ జీవితమునందలి ఘట్టములు, ముఖ్యముగా, అమెరికా ప్రయాణము - హోంరూల్ ఉద్యమము - పూనా - యొడంబడిక - మొదలైన విషయములను రచయిత చక్కగ వర్ణించారు. దళిత జనుల కష్టములను వ్యవసాయ కూలీల బాధలను నిర్మోగమాటముతో ధైర్యముగ తన గ్రంథమున తెలిపినారు. శ్రామిక లోక కళ్యాణమునకు, దళిత జనోద్ధారణకు వీరింకను పెక్కు కావ్యములను రచించి ఆంధ్ర బాషకు సేవ చేయ గలరని యాశింతును.

కవిరాజ సాహిత్య
విహార్, గుడివాడ
12-4-74

ఇట్లు,
డా॥ త్రిపురనేని వెంకటేశ్వరరావు
యం. బి. బి. యస్.

డా॥ అంబేడ్కర్ జీవిత కథను బుట్టకథగా రచించి కృతకృత్యులయ్యాడు శ్రీ లంకవల్లి జాకబ్. అసమానతలు, అన్యాయాలను వ్యతిరేకించి, పోరాడిన వీరులకోవకు చెందినవారు అంబేడ్కరు. అంచెలువారీగా ఉన్న హిందూ వర్ణ వ్యవస్థమీద దాడి చేశారు. మహర్ జాతిలో జన్మించడం వలన స్వయంగా అస్పృశ్యతను, అవమానాలను అనుభవించారు. దాహం అడగడం, బండివాడు, మంగలి కూడా దూరంగా పెట్టడం, బడిలో విద్యార్థిగా కూడా అస్పృశ్యతను అనుభవించడం మొదలైన సంఘటనలను రచయిత ఆవేశపూరితంగా చిత్రించారు.

అంబేడ్కర్ అమెరికాలో విద్య నభ్యసించడం వలన సాంఘిక సమానత్వం సాధించాలనే ఆకాంక్ష ఇనుమడించింది. కర్మ సిద్ధాంతం మనిషిని బానిసగా చేస్తుందని ఉద్ఘాటించారు.

అట్టడుగునపుట్టి అత్యున్నతస్థానాన్ని అలంకరించారు అంబేడ్కర్. విశ్వవిద్యాలయాచార్యులుగా, అమాత్య శేఖరునిగా, స్వతంత్ర భారత రాజ్యాంగ నిర్మాతగా తన ప్రతిభను నిరూపించుకొని, దేశ సేవ చేశారు. ఈనాడు అంబేడ్కర్ ని అనుసరించడం అంటే భారత రాజ్యాంగంలోని లక్ష్యాలకోసం పోరాడడం. భారతదేశంలో సాంఘిక ఆర్థిక సమానత్వాలు సాధింపబడేవరకు అంబేడ్కరు పని పూర్తికాదు. మహర్ బాల్యావస్థలో పడిన బాధల నుండి బౌద్ధమతం స్వీకరించేవరకు. అంబేడ్కర్ జీవిత విశేషాలను, లక్ష్యాలను హృదయానికి హత్తుకునేలాగున వివరించారు రచయిత,

గోపరాజు సాంబశివరావు యం.ఎ.

11-8-1974

ఎ.యన్.ఆర్. కావేజి, గుడివాడ.

జననం - బాల్యం

వినుడి వినుడి అంబేడ్కర్ చరితమును	॥తం॥
మహారాష్ట్రం కొంకణ ప్రాంతమున	॥తం॥
రత్నగిరి జిల్లా అంబవాడను గ్రామాన	॥తం॥
భీమాబాయి, సక్పాలు దంపతులకు	॥తం॥
1891వ సం. ఏప్రిల్ 14న పుట్టినాడూ	॥తం॥
వీరు మహర్ కులానికి చెందినవారా	॥తం॥
ఈయన 14వ సంతానం అయ్యారూ	॥తం॥

హాస్యం : ఏమన్నావ్ ! అప్పుడు కుటుంబ నియంత్రణ లేదేమిరా ?

వంత : లేదు, లేదు....

ప్రాథమిక చదువును పూర్తి చేసినారా	॥తం॥
ఉన్నత విద్యలో కడుగు పెట్టినారా	॥తం॥
తొలి రోజులలో భీమారావునకు	॥తం॥
తెలిసిన జ్ఞానం అంటరానితనమా	॥తం॥
తానొక అస్పృశ్యుడనని సంఘంలో	॥తం॥
తనకున్న హక్కులు చాలాతక్కువని	॥తం॥
చిన్ననాటనే గుండె కెక్కెనురా	॥తం॥

వ. ఒకనాడు భీమారావు తన అన్నగారితో కలిసి దూరగ్రామంనకు వెళ్ళు చుండగా దారిలో భీమారావుకు బాగా దాహం వేసింది. అల్లంత దూరంలో వారికొక యిల్లు కనిపించింది. ఆశతో వారు ఆ యింటికివెళ్ళి మంచినీటిని అడిగిరి. ఏ కులమువారని గృహస్థు లడిగిరి. మనవారు మహర్ కులస్తులమనిరి.

వంత : అప్పుడా యింటివారు ఏమన్నార మామా.

కన్నులు ఎర్రగ జేసిరీ .

తన్నెదమంటూ పల్కిరీ

అంటరాని వారంటునూ

అ, గుంటలో నీరు త్రాగమన్నారా

బిల్ బిల్ బిల్

॥బళా॥

వ. అంతట దాహం బాధతో బాలలు ప్రయాణం సాగించారు. దారిలో ఒక బండివాడితో ఎక్కడానికి బేరమాడారు. ఆ బండిలో కొంతదూరం ప్రయాణం సాగించారు. కాని కొంతదూరం వెళ్ళిన తరువాత మన వారిని బండివాడు మీ కులమేమని అడిగాడు.

వంత : అప్పుడు వారేమన్నారయ్యా ?

మహర్ కులస్తులం అన్నారు.

కన్నులు ఎర్రగ చేశాడూ

॥బళి॥

బండి నుండి పడత్రోశాడూ

॥బళి॥

బాలలు బయటకు పడ్డారు

॥బళి॥

బోరు బోరుమని ఏడ్చారు

॥బళి॥

వ. పైన అస్పృశ్యులు అనగా అంటరానివారని చెప్పినావు కదా వారు ఎలా అంటరానివారో ఆ కాలంన చెప్పేదను వినుము.

చదువులను చదువరాదూ

॥విన. ఓ నిమ్మ జా.॥

వీధిలోనా నడువరాదూ

॥ ,, ॥

ఊరుకివెలుపలె మురికిపేటలోనె

॥ ,, ॥

తప్పకుండా వుండి తీరాలా

॥ ,, ॥

నేలపై ఉమియరాదూ

॥బళి॥

ఉమ్మివేయకుండా వారు

॥బళి॥

మూతి కొక ముంతను

॥బళి॥

వెను కొక తాటాకును

॥బళి॥

చందస్సులు విధించారా

॥బళా॥

వంత :- ఈ పద్ధతిని ప్రవేశ పెట్టిన దెవర్రా

వ. మనువు అను నాతడు ఈతడు నరరూప రాక్షసుడు. మనిషిని మని
షిగా చూడలేని చాందసుడు, మూర్ఖుడు.

వంత :- మరి యింకేమన్నారయా ?

వ. ఆవిధంగా నడచి వెళ్తుండగా అగ్రవర్ణస్తు లెవరైనా ఎదురు వస్తే
యితడు వెంటనే ఏ గోడచాటునో గుట్ట చాటునో దాగాలి.

మంచి బట్టలు కట్టగరాదు || ఓ నిమ్మ ||

పాలు, నెయ్యి తినగరాదు || ఓ నిమ్మ ||

మగవారికి మూరెడు గోచీ || ఓ నిమ్మ ||

ఆడ వారికి బారెడు బట్ట మాత్రం || ఓ నిమ్మ ||

వెండి బంగారు నగలు వేయరాదు || ఓ నిమ్మ ||

కొట్టినా తిట్టిన దానికి అప్పీలేలేదు || ఓ నిమ్మ ||

వ. ఈ విధంగా కనివిని ఎరుగని - ప్రపంచంలో మరెక్కడా లేని నిర్బంధ
బానిస విధానం వీరిపై విధించబడింది. 2500 ఏళ్ళు తరువాత ఏమ
యింద్రా మామా !

కొంతమంది సంఘ సంస్కర్తలు || నం ||

వివేకంతో అభ్యుదయ భావాలతో || నం ||

దారుణమైన వీరి జీవితాలను చూచి || నం ||

గుండెలు విరిగి వైదిక ధర్మంపై తిరుగపడ్డారు || నం ||

వంత :- కాని ఫలితం వుందా ? లేదు.

దక్షిణాదిన రామానుజుడు || బళి ||

కర్ణాటకమందు వీరబసవడు || బళి ||

ఆంధ్రలో బ్రహ్మనాయుడు || బళి ||

మహారాష్ట్రంలో తుకారాం || బళి ||

ఏకనాథుడు, రాజా రామమోహన్ రాయ్, కబీరు, చైతన్యుడు,
చక్రధరుడు, రోహిదాసు, చోకమేళుడు, యీ కాలంన గోపరాజు,
రాంజీగారలు పూజనీయులు. వీరి ఆశయాలను, ప్రయత్నాలను వైదిక
ధర్మం సాగనివ్వలేదు.

వంత :- తరువాత యింకా ఏం జరిగిందయాంటె -

అంగ్లేయ క్రైస్తవ మిషనరీలు వచ్చారు	॥తం॥
వీరలకు క్రైస్తవ మతం యిచ్చారు	॥తం॥
విద్యా, నాగరికతలు నేర్పారు	॥తం॥
గురువులుగా పెద్ద వుద్యోగాలిచ్చారు	॥తం॥
ఆర్థిక, నైతిక చైతన్యాన్ని కలిగించారు	॥తం॥
నిమ్నజాతీయులకు నూతనత్వం పెంచారు	॥తం॥

వ. ఒకనాడు మన భీమారావు మంగలిదగ్గరకు వెళ్ళి తనకు క్రాపు చేయమ
న్నాడు. కాని ఆ మంగలి ఏమన్నాడయా

నీకులమేమని అడిగాడా	॥తం॥
“మహర్” అన్నారు	॥తం॥
మహర్ కులస్తుడవై యుండి	॥తం॥
క్రాపు చేయమంటావా	॥తం॥
అని మంగలి కనరికొట్టాడా	॥తం॥

కాని, అదే మంగలి ఒకనాడు బాగా బొచ్చు పెరిగిన గేదె దూడకు
బొచ్చు కత్తిరించుట చూచి, బాధపడి హిందూ సమాజంపై అనన్యాయం
కలిగింది.

వంత:- ఇంకేం జరిగిందిరా మామా....

బడిపిల్లలంత బల్లలపై వుంటె	॥నం॥
ఈయనేమొ బడికి బయట	॥నం॥

కటిక నేలపై చదువవలసి వచ్చె

॥నం॥

చదువులోన చురుకు

॥నం॥

అమితమైన తెలివికి

॥నం॥

పంతులుగారి కీయనంబె ప్రేమ

॥నం॥

వ. ఆ ప్రేమతోనే భీమారావు యింటిపేరైన అంబవాడ్కర్ను తన ఇంటి పేరైన అంబేడ్కర్గా సవరించినారు. ఒకనాడు పంతులుగారు పిల్లల కొక లెక్క యిచ్చారు. దానిని బోర్డుపై వేయమన్నారు.

వంత:- అప్పుడేమైయిందిరా భాయ్ !

వ. తరగతిలోని పిల్లల్ని ఒక్కొక్కరిని అడిగారు. ముందున్న వారంతా చెప్పలేకపోయిరి. అప్పుడు మన భీమారావు లేచి ఆ బోర్డు దగ్గరకు వెళ్ళుచుండగా మా భోజనాలు ఆ బోర్డు వెనుక వున్నవి. మైలుపడిపో వునని అడ్డగించిరి. అంతట పంతులుగారును, మన భీమారావును చేయు నది లేక పూరకుండిరి. ఈ సంఘటన మన భీమారావుకు ఆక్రోశం, ఆవేదన కలిగించినది.

తన చిన్న నాటనే తల్లి కన్నుమూసెను

॥తం॥

తండ్రి రెండవ పెండ్లి చేసికొన్నాడా

॥తం॥

తల్లి స్థానాన్ని వేరొక స్త్రీ ఆక్రమించడం

॥తం॥

భీమారావు సహించలేక పోయాడా

॥తం॥

దీనితో అతనికి చదువుపై విరక్తి కలిగింది

॥తం॥

ఇంటినుండి పారిపోవాలని తలచినాడా

॥తం॥

వ. చార్జీ డబ్బులు కోసం కొన్ని రోజులు సతారా రైల్వేస్టేషన్లో కూలికి మూటలు మోయుచున్న సమయాన తన మేనత్తగారు చూచి మందలించింది.

ఇంటికి రమ్మని తీసుకు వెళ్ళిందా

॥బి॥

అమెకు ఈయనపై అమితమైన ప్రేమ |బిళి|

వృద్ధిలోనికి రావలసిన బాలుడన్నది |బిళి|

చెడిపోవుట నాకిష్టం లేదన్నది. |బిళి|

హాస్యం :- మరెవ్వరికైన వుంటుందా ? వుండదు.

వ. బొంబాయి నూలు మిల్లులో చిన్నపిల్లలను కూడ కూలికి పెట్టుకుంటారని భీమారావుకు తెలిసింది. ఎలాగైనా బొంబాయి పారిపోవాలని ఆశతో ఒకనాటిరాత్రి మెల్లగా వెళ్ళి తన మేనత్త కొంగునవున్న వక్కల సంచీ దొంగిలించాడు. ఆసంచిలోనే డబ్బులుకూడ వుంటాయని తెలుసు.

హా:- కాని, ఏమున్నాయిరా మామా దానిలో—

వంత:- చివరకు చిల్లర డబ్బులేరా అల్లుడు దానిలో

కావున ఆశ నిరాశగ మారిందా |తం|

యిదేరా టర్నింగు పాయింటూ ||తం||

పారిపోవాలని కోరిక పోయిందా 'తం'

చదువుపై మంచి శ్రద్ధ కలిగిందా ||తం||

వ. తల్లిదండ్రుల వద్దనుండి దూరంగా వెళ్ళి ఏగుమస్తా వుద్యోగం చేసి కొంటూ బ్రతకవచ్చుననే వుద్దేశ్యంతో చదువుపై దృష్టి కేంద్రీకరించాడు. ఈ నిర్ణయమే బారతదేశ చరిత్ర పుటలలో నూతన సృష్టి జరిగింది. ముక్కు కాస్తవంకరగా వుండివుంటే ప్రవంచ చరిత్ర మరోవిధంగా వుండి వుండేదని చరిత్రకారుడు క్లియోపాత్రా చమత్కరించారు

చదువుపై దృష్టిని కేంద్రీకరించాడా |మన భీమా||

మంచిమార్కులు తెచ్చుకోసాగాడా || ,, ||

ఈతిబాధల నన్నిట నోర్చినాడా || ,, ||

ఆర్థికమాంద్యం ననుభవించినాడా || ,, ||

మానసిక అవమానాలకు తలబగ్గినాడా || ,, ||

వ. ఇన్నీ అనుభవిస్తూ ప్రత్యేక పాఠ్యభాగంగా సంస్కృతంను కోరారు మన డాక్టరు.

హ :- పంతుళ్ళు అందు కంగీకరించారా మరి.... లేదు.

ఎందుకయ్యా అంటే - కులతత్వం వార్ని అంటింది. ఏ భాష యిచ్చారా మరి - పర్షియన్ భాష.

వ. కాని, మన డాక్టరు పట్టుదలతో సంస్కృతాన్ని స్వయంగా కృషి చేసి నేర్చుకొని ఆపై వేదవేదాంగల్నున్నింటిని తిరగ వేసి జీర్ణించు కొని వాటిలోని గుట్టుమట్టును చేయగలిగాడు. 1907వ సం. మెట్రీక్యులేషను మంచి మార్కులతో పాసయ్యారు. ఆ కాలంలో అంటరాని వాడు మెట్రీక్ పాస్ కావటం గొప్పవిశేషం. అందుకు తండ్రికి అమిత మైన ఆనందం కలిగింది. అప్పుడు భీమారావుని బొంబాయి పట్టణంలోని మహర్ కులస్థులంతయు సన్మానించాలని నిర్ణయించారు. అనభకు సంఘసంస్కర్తయైన కేలూస్కర్ను ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నుకొన్నారు.

వీరి అధ్యక్షతన ఘనంగా సన్మానించారా

॥తం॥

కేలూస్కర్ చదువులకు తోడ్పడతానన్నారా

॥తం॥

పై చదువులకు ముందు పెండ్లి చేసినారా

॥తం॥

భీమారావు వయస్సు 17 సం.లా

॥తం॥

రామాబాయి వయస్సు 9 సం.లా

॥తం॥

వ. వివాహానంతరం బొంబాయి పట్టణంలోని ఎలిఫిన్స్టన్ కళాశాలలో 1912వ సం.న ఫస్టుక్లాసులో బి. ఎ. పా సైరి. ఇంటిదగ్గర తండ్రి పరిస్థితి ఎలాగున్నదనగా - రోజుగడవడం కష్టంగా వున్నది. ఇలాంటి అపత్సమయంలో కేలూస్కర్ పండితుడు అదుకొన్నారు.

వంత :- ఏ రూపంగా నాయనా -

ఉ ప కార వే త నం

బరోడా మహారాజైన శాయజీరావ్ గైక్వాడ్ ఒక బహిరంగ సభలో ప్రసంగిస్తూ పేదకులాలకు చెందిన విద్యార్థులలో తెలివిగలవారికి పై చదువులకు ఆర్థిక సహాయం చేయుదునని మాట యిచ్చిరి. ఈ మాట ప్రకారం కేలాస్కర్ బరోడా మహారాజుగారి యొద్దకు మన భీమారావును తీసికొని వెళ్ళి పరీచయం చేసిరి. అంతట ఆయన కుర్రవానిని పరీక్షించి ముగ్ధుడై ఉపకారవేతనం నెలకు రు. 25/-లు యిచ్చుటకు అంగీకరించిరి. బి.ఎ. పాసై నందున ఆయన సంస్థానంలోని రక్షణ శాఖలో వెంటనే ఉద్యోగం యిచ్చిరి.

ఇంతలో తండ్రి వద్దనుండి తెలిగ్రాం వచ్చింది. అనారోగ్యం అని. ఈ వార్త విన్నంతనే యింటికి వెళ్ళాడు. అంతలోనే తండ్రి కన్ను మూశాడు. అదిచూచి క్షణంపాటు స్తంభించి పోయాడు. కొంత సేపటికి తేరు కున్నవాడై బరోడా మహారాజును దర్శించి ఉపకార వేతనం అన్నమాట ప్రకారం పుచ్చుకొని విదేశచదువులకు ప్రయాణం కట్టారు.

అమెరికా ప్రయాణం - చదువు

అమెరికా ప్రయాణమయినారా	॥మనభీమా॥
కొలంబియా విశ్వవిద్యాలయంలో చేరారా	,,
తొలిసారి స్వాతంత్ర్య సమానతలను చవిచూచారా	,,
హాష్టల్లో మకాం పెట్టారా	॥మనభీమా॥
అచ్చట కుల మత వివక్షత లేదా	,, కు
అందరితో పాటు ఆదరణ లభించిందా	,, కు

వ. భారత దేశంలోని అస్పృశ్యత తన విద్యార్థి జీవితం ఒక పీడకలగా తోచింది. అమెరికాలో తానొక నూతన ప్రపంచంలో వున్నట్లుగా భావించి తనకు లభించిన యీ మహత్తర స్వేచ్ఛాజీవనం తన కులిస్తులందరికీ ఎప్పుడు దొరుకుతుందా అని కలలుకనేవారు.

అచ్చట నుండి తన మిత్రునకు లేఖ వ్రాస్తూ విప్లవాత్మకమైన భావా లతో తల్లి దండ్రుల పూర్వ జన్మ సుకృతా ననుసరించి తమ సంతానం యొక్క అదృష్ట దురదృష్టాలు ఆధారపడి వుంటాయనుకోవడం కేవలం కల్పితం. నిరాధారమైన యీ కర్మ సిద్ధాంతం కేవలం కొందరు స్వార్థ పరుల కుట్రమాత్రమే. ప్రతి దేశం త్వరితగతిని అభివృద్ధి చెందాలంటే ప్రతివారు తమ బిడ్డలను ఎంతో కొంత అవకాశం వున్నంతవరకు తప్పక చదివించి తీరాలి. అప్పుడు మనజాతిగాని ఏజాతిగాని ఐనా దానం తట అదే అభివృద్ధి చెందుతుందన్నారు మన డాక్టరు.

రోజుకు ఒక పూట మాత్రం తినేవారా

॥మనభీమా॥

సామాన్యమైన బట్టలతోనే కాలేజీకెళ్ళారా

”

పుస్తకాలు మాత్రం ఎక్కువగా కొనేవారా

”

ఉపకార వేతనంలో కొంత మిగిల్చినారా

”

ప్రతినెలా యింటికి తప్పనిసరిగా పంపేవారా

”

రోజుకు 18 గంటలు చదివేవారా

”

వ. ఎం. ఏ లో తన కిష్టమైన రాజకీయ, నైతిక, మానవ ఆర్థిక శాస్త్రాలను పాఠ్యభాగాలుగా ఎంచుకొన్నారు. ఇన్ని చదివి అనతి కాలంలోనే “భారత దేశంలోని ప్రాచీన వాణిజ్యం” అనే పరిశీలనాగ్రంథం (Thesis) వ్రాశారు. ఈగ్రంథాన్ని పరిశీలించి 1915 వ సంవత్సరమున కొలం బియా యూనివర్సిటీ వారు ఎం. ఎ. పట్టం యిచ్చారు.

ఆ తరువాత “భారత దేశంలోని కులాలు వాటిపట్టు పురోవృత్తాలు అనే మరొక పరిశీలనా గ్రంథాన్ని వ్రాశారు. ఆ గ్రంథాన్ని 1916 లో జరిగిన మానవ శాస్త్ర పరిశోధకుల సదస్సులో చదివి వినిపించగా సదస్సులందరికీ భారతదేశంలో కులాలు ఏవిధంగా పుట్టి గొడుగుల్లాగా లేచినది వారికి కనువిప్పు కలిగించారు. “భారతదేశ జాతీయాదాయం దాని చారిత్ర పరిశీలన” అనే మరో గ్రంథాన్ని వ్రాసి డాక్టర్ ఆఫ్ ఫిలాసఫీ (Ph. D.) డిగ్రీని పుచ్చుకొన్నారు.

ఈ ఆర్థిక గ్రంథం ప్రపంచ దేశాల ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలందరి మన్ననలను పొందినది. పిన్నవయస్సులోనే యింత గొప్ప గ్రంథమును రచించి నందుకు వీరిని అమెరికాలోని మేధావులంతా ఒక సభలో మనంగా గౌరవించిరి. కావునప్పటినుంచి అంబేద్కర్ అటుతరువాత డాక్టరు బి. ఆర్. అంబేద్కర్ గా ప్రపంచ ఖ్యాతి పొందినారు. ఈ గ్రంథం భారతీయ రాజకీయ శాస్త్రవేత్తల చేతులలో ప్రతి ఒక్కరిదగ్గర వుండెడిది. ఈ గ్రంథాన్ని బరోడా మహారాజుగారికి కృతజ్ఞతగా అంకితం యిచ్చారు. ఎంతో శ్రమించి 2000 పుస్తకాలను అమెరికాలోవున్న సమయాన కొని వుంచుకోగలిగారు.

1916 న కొలంబియా నుండి లండన్ నగరంనకు వెళ్ళారు. అక్కడ ఈయనను పోలీసులు హార్బరులో స్టోడా చేశారు.

హా:- ఎందుకూరా స్టోడా చేశారంటున్నావ్. ఎందుకనగా !

లాలా లజపతిరాయ్ ఆధ్వర్యాన

॥ బళి ॥

భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటం జరుగుతుండగా

,,

అందు చేరారనె నెపాన స్టోడా చేశారా

,,

అప్పుడు మన డాక్టరు అమెరికాలోనె వున్నారా

,,

రాయ్ తనను గదర్ పార్టీలో చేరమన్నారా

,,

అందుకు మన డాక్టరు అంగీకరించ లేదా || బి? ||
విద్యార్థి దశలో రాజకీయాలలో చేరనన్నారా   ,,
బరోడా రాజుకు నాపై ఎన్నో ఆశలున్నాయన్నారా   ,,
భార్యా బంధువులకు అన్యాయం చేయలేనన్నారా   ,,

ప. కాని, పోలీసుల సోదా 'ఏమీ రహస్యాలు దొరకనందున వృథాయైవారు వెళ్ళిపోయారు. లండన్ నగరంన గ్రౌస్ యిన్ లో చేరి న్యాయశాస్త్రాన్ని హెరాల్డ్ స్కీ స్కూలులో ఆర్థిక, రాజకీయ శాస్త్రాలను ఒకేసారి బారిష్టరు, ఎం. ఎస్. సి. డి. ఎస్. సి చదువమని ఆ కళాశాలవారు అనుమతి యిచ్చారు. కాని. . . .

హా:- కాని, కాని ఏంట్రా....ఏం జరిగింది తేల్చి చెప్పుమరి.

వ. బరోడా మహారాజాకు తెలియకుండానే అచ్చటవున్న బ్రాహ్మణ మంత్రి గారు జరిపిన తతంగంవలన వుపకార వేతనం నీకు కేటాయించింది అయిపోయింది కావున అచ్చటి చదువులు ఆపి యిచటికి రావలసింది అని తాకీదు పంపాడు. అందువలన మన డాక్టరు ప్రయాణం అయి వస్తూవున్నట్లుగా కేబిల్ వచ్చింది. కాని,

హా:- ఎన్ని కౌనీలురా నన్నాసి చెప్పు త్వరగా మరి....

వ. లండన్ నుండి వన దేశానికి వస్తున్నటువంటి నావ ఒకటి సముద్రంలో మునిగిపోయినట్లుగా యింటికి వార్త వచ్చింది. కానీ, ఆ నావ మాత్రం మన డాక్టరు ప్రయాణం చేయుచున్నది కాదని మరొక వార్తరాగా అందరును ఆనందపడ్డారు. మునిగిపోయిన నావలో మాత్రం అమూల్యమైన పుస్తకాలు పార్శిల్స్ మునకలో పోయినవి. కావున దానికి కంపెనీ వారు తగిన నష్టపరిహారం యిచ్చారు.

బరోడా మహారాజు మన డాక్టరు వస్తున్నాడని విని సంతసించి
తోడ్కొనిరమ్మని కారును స్టేషనుకు వెళ్ళవలసిందిగా ఆజ్ఞాపించారు.
కాని, ఎవ్వరూ వెళ్ళలేదు.

హా: ఎందుకనిరా మామా వెళ్ళంది.

కులపిచ్చరా సన్నాసి, అట్లా తీసికొనిరావటానికి యిదేమైనా అమెరికా దేశమా లేక ఇంగ్లాండా - కాదు.

బరోడా స్టేషనులో రైలుదిగారా

॥మనభీమా॥

పెట్టిబేడా చంకను వేశారా

”

కాలినడకను చేరికొన్నారా

”

అస్పృశ్యుడను ఉన్నతోద్యోగన్నారా

”

వస్తున్న వార్త అంతా పాకిందా

”

రక్షణశాఖలో నియమితులైనారా

”

వ. ఎంతోమందికి అధికారియైన మన డాక్టరును ఉపకార్యదర్శులు, గుమస్తాలు, నౌకర్లు, చాకర్లు ఎవ్వరూ గౌరవంగా జూడక యీసడింపు దృష్టితో చూడ నారంభించారు. ఆఖరుకు బంబ్రోతుకూడ పైళ్ళనుదెచ్చి దూరంగావుండి మన డాక్టరు బల్లపై గిరాటు వేసేవాడు.

నౌకర్లు చూపుతున్న నిర్లక్ష్యధోరణికి

॥నం॥

తానెంతో బాధపడుతుండేవాడు

॥నం॥

ఎంత రక్షణశాఖ కార్యదర్శియైన

॥నం॥

తనకు అద్దెకు యిల్లు యివ్వరైరి

॥నం॥

ఒక్కపార్సీవారి సత్రంలో మకాం పెట్టారా

॥నం॥

అస్పృశ్యుడని తెలిసి బయటకు పంపాడా

॥నం॥

వ. జరిగిన అవమానానికి బాధపడుచూ పెట్టిబేడా వేసుకుని ఒకచెట్టు క్రింద కూర్చుని భోరుమని ఏడ్చెడు. ఈ విషయం బరోడా రాజాగారికి చెప్పుకున్నాడు. కాని, రాజు తన ఆసహాయస్థితిని వెలిబుచ్చాడు.

ఇక గత్యంతరంలేక మన డాక్టరు పదవికి రాజీనామాపెట్టి యింటికి బయలుదేరాడు. ఆ సమయాన తన గుండెలో అగ్నిజ్వాలలవలె హిందూ

చుతంపైన, హిందువులపైన పట్టరాని ద్వేషం, అసహ్యం వీర్పడి పగ పట్టిన పాముగా వున్నారు.

హోంరూల్ ఉద్యమం

1917న అనిబిసెంటు నాయకత్వాన	తం
హోంరూల్ ఉద్యమం ప్రారంభమయిందా	తం
స్వయం పరిపాలనాధికారం ప్రకటించినారా	తం
కాంగ్రెస్కు, ముస్లింలీగ్కు ఒప్పందం కుదిరిందా	తం
భారత జనాభాలో 10వ వంతువున్న	తం
నిమ్నజాతుల మాతేమిటి? అని	తం
వీరిలో తీవ్రమైన సంచలనం కలిగింది	తం

వ. బొంబాయి రాష్ట్రంలో నారాయణచంద్ర వాడ్కర్ అనే సంఘసంస్థర్త నాయకత్వాన పనిచేస్తున్న డిప్రెస్డ్ క్లాసెస్ మిషన్ సొసైటీ [నిమ్న జాతుల సంక్షేమ సంఘం]వారు చందవాడ్కర్ అధ్యక్షతన ఒక సభను ఏర్పాటు చేశారు. అన్ని సభలలోను మాకు ప్రత్యేక స్థానాలుండాలనీ, ఈ ప్రత్యేక స్థానాలకు మేమే మా అభ్యర్థులను ఎన్నుకోవాలని తీర్మానించారు.

ఈ తీర్మానాన్ని డిప్రెస్డ్ క్లాసెస్ మిషన్ తరపున	తం
బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు పంపారా	,,
సంఘ పునర్నిర్మాణం అనే గ్రంథానికి	,,
సుదీర్ఘమైన సమీక్షను వ్రాసారా	,,
సిడన్ హామ్ కాతేజీలో ప్రొఫెసర్ గా చేరారా	,,

వ. మన డాక్టరు పాఠము చెప్పుచున్నప్పుడు విద్యార్థులు హాలంతా నిండి పోయి ఆసక్తితో వినుచుండెడివారు. “మూక్ నాయిక్” అనే పేరుతో

మరాఠీ పక్షపత్రిక ఏర్పాటు చేశారు. మూక్ నాయక్ అంటే మూగ పాశకు నాయకుడని అర్థం. నోరుండి తమకు జరుగుతున్న అన్యాయాలను ఎదిర్చి మాట్లాడలేని కోట్లాది నిమ్మజాతుల వారును మూగవారే. ఇది సంఘ చైతన్యాన్ని, మనోవికాసాన్ని కల్పించే పత్రిక. 1920వ సంవత్సరం నాగపూర్ లో అఖిలభారత నిమ్మజాతి మహాసభ ఏర్పాటుయింది. దానిలో మన డాక్టరు ఉపన్యాసం యిస్తూ కులాల పుట్టు పూర్వోత్తరాలతో ప్రారంభించి అస్పృశ్యుల అగచాట్లవరకు అనర్హతగా వివరించారు.

విన్నవారెల్లరు పులకితులయ్యారా

॥బిళా॥

వీరి దాన్యశృంఖలాలను బద్దలు చేసేందుకు

,,

వీరిలోనే ఒక అపూర్వవ్యక్తి అవతరించారు

,,

కొల్లాపూర్ మహారాజా ప్రశంసించారు

,,

వ. మన డాక్టరుకు యిద్దరు కుమార్లుపుట్టి చిన్నతనములోనే చనిపోయారు. కాని మూడవ కుమారుడైన యశ్వంతరావ్ ఆరోగ్యం కూడ అంత మంచిదికాదు. కావున తల్లి కొడుకును గురించి ఆందోళన పడుతూండే వారు. తండ్రి పత్రికా నిర్వహణలోను, కళాశాల పనులలోను తీరికలేక వుండేవారు.

బరోడా మహారాజు యిచ్చిన వుపకారవేతనాన్ని తాను సంస్థానంలో 10 సంవత్సరాలు పనిచేయలేదు గాన నీవు తిరిగి డబ్బు మొత్తం కట్టాలని మన డాక్టరుకు నోటీసు వంపారు. కాని యీ విషయం మహారాజాకు అసలు తెలియదు. యిది దివాన్లు చేసిన మంత్రాంగం. కోర్టుకు కూడ వెళ్ళాలనుకొనుచుండగా మహారాజాకు తెలిసి దివాన్లను చివాట్లుపెట్టి చిల్లిగవ్వ కూడ యివ్వనక్కరలేదని అర్డర్ పాస్ చేశారు.

ప్రొఫెసర్ గా పనిచేస్తూ ఎంతో జాగ్రత్తగా డబ్బును దాచి, ఫార్మీ మిశ్రునిదగ్గర 5 పేజు అప్పజేసి, కొల్టాపూర్ మహారాజా దగ్గర కొంత ఆర్థిక సహాయం తీసికొని లండన్ బయలుదేరారు.

లిండ్స్ - చదువు

1920లో లండన్‌లో విద్యార్థిగా చేరారా ||తం||

రోజుకు 18 గంటలు పదివేవారా ॥త॥

బ్రిటిష్ మ్యూజియంలోని గ్రంథాలన్నీ ॥౪౦॥

తనివితీరా గ్రంథాలయం మొత్తం చదివారా ||తం||

వ. ఈయనకు ముందు కారల్ మార్క్స్ - కమ్యూనిష్టు సిద్ధాంత రచయిత

2. మజనీ - ఇటలీ రిపబ్లిక్ నిర్మాత చదివారు.

ఉదయాన స్నానాదిక్రియలు పూర్తిజేసేవారా ||౩౦||

2 రొట్టెలు, టీ త్రాగి లైబ్రరీ చేరేవారా ||౪౦||

సాయంకాలం మూసెవరకు వుండెడివారా ॥తం॥

ఎత్తివాసుకొన్న కాగితాలతో ॥౪౦॥

కోటు జేమలన్నీ నిండుగా నిండివుండేవా ||౪||

భోజనానంతరం అర్ధరాత్రివరకు చదివేవారా ||తం||

భారతదేశంలోని స్వాతంత్ర్య పోరాటంగూర్చి ॥తం॥

నిమ్మజాతీయిల కార్యకలాపాల గూర్చి ॥౪౦॥

ఉత్త రావిద్వారా వినుచుండెడివారా ||త||

వ. ఆనాడు బ్రిటిష్ ఇండియా కార్యదర్శి మాంజేగు నిమ్మ జాతుల ప్రాతినిధ్యం గూర్చి సుముఖత్వం తెలిపినట్లు విని ఆనందంపొందారు. 1921 సం. "ప్రొవిన్షియల్ డి సెంట్రలైజేషన్ ఆఫ్ ఇంపీరియల్ ఫైనాన్సు

ఇన్ బ్రిటిష్ ఇండియా” [బ్రిటిష్ ఇండియాలో రాష్ట్రీయ అర్థిక వికేంద్రీకరణ] అన్న పరిశోధనా గ్రంథాన్ని వ్రాసి యం. యస్. సి. డిగ్రీ మరియు అదేసమయానికి బాచిష్టర్ గూడ పూర్తిచేశారు.

1922 సం. “ప్రాబ్లి మ్ ఆఫ్ ది రూపీ” [రూపాయి సమస్య] అనే మరో గ్రంథాన్ని వ్రాసి డాక్టరేట్ డిగ్రీ పొందారు. అతి తక్కువ కాలంలో ఒకేసారి ఇన్ని డిగ్రీలు పొందిన మేధావి భారతదేశంలో అప్పటికి యిప్పటికి డా॥ అంబేడ్కరు ఒక్కరే అని చెప్పకతప్పదు.

జర్మనీలోని బాన్ విశ్వవిద్యాలయంనుండి తర్క, ఆర్థిక శాస్త్రాలకు డి. లిట్. పుచ్చుకొన్నారు.

ఇప్పుడు డా॥ బి. ఆర్. అంబేద్కర్ ఎం. ఏ. పి. హెచ్. డి. [కొలంబియా] డి. ఎస్. సి. [లండన్] డి. లిట్ [జర్మనీ] బారిష్టర్-ఎట్-లా [లండన్].

హా:- ఇంత చదువు చదివి ఎంతున్నాడ్రా మామా -

మాతృదేశం తిరిగి వచ్చాడా ॥నం॥

లాయర్వృత్తిని చేపట్టినాడా ॥నం॥

అందరికన్నా మిన్నగా వున్నాడా ||నం||

అర్చిక, రాజకీయ, శాస్త్రాలలో పండితుడా ||నం||

కానీ, తాను అస్పృశ్యుడుగా మిగిలివున్నాడా ||నం||

వ. 1923 సం. తిరిక్ మరజించిన తరువాత కాంగ్రెస్ సంస్థకు గాంధీజీ నాయకత్వం వహించాడు. భారత స్వాతంత్ర్య పోరాట వుద్యమంలో అటు ముస్లిం నాయకుడు జిన్నా వున్నాడు కానీ, అన్నభక్తులు అనేవారికి గాంధీజీ దృష్టిలో నాయకుడు లేడని తలచాడు.

రాజకీయ జీవితం

1924 సం. వీరు రాజకీయాలలో దూకారు	తం
ఒక సంఘంను స్థాపించి యున్నారా	”
దానిపేరే ‘బహిష్కృత హితకారిణీ సభ’	”
ఈ సంఘంను ఈయన రిజిష్టరు చేశారా	”
అందు ఈ క్రింది ఆంశములను ప్రవేశపెట్టారా	”

హా:- ఆ అంశయాలేమిటా మామా -

1. బహిష్కృత హితకారిణీ సభ ఆధ్వర్యాన స్కూళ్ళను, హాస్టళ్ళను స్థాపించి వాటిద్వారా వీరిలో విద్యాభివృద్ధి కలిగించుట.
2. పఠనాలయాలద్వారా, సాంస్కృతిక సభలద్వారా, నాటకాలద్వారా నాగరికతను, సంస్కృతిని అభివృద్ధిచేయుట.
3. నిమ్మజాతులకు పరిశ్రమలోను, వ్యవసాయంలోను, సాంకేతికమైన శిక్షణ యిచ్చేందుకు ప్రత్యేకమైన విద్యా కేంద్రాలను ఏర్పాటుచేయుట.
4. నిమ్మజాతుల కష్టనిష్ఠురాలను ఎప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వ దృష్టికి దెచ్చి వాటి పరిష్కారం కోసం కృషి చేయుట మొదలగునవి.

నిమ్మజాతులకు రాజకీయంగా మనోవికాసాన్ని, సంఘ చైతన్యాన్ని కలిగించుటకు ఈ సంఘాన్ని స్థాపించారు.

ఈ సంఘానికి ఉపశాఖలు అనేకములు ॥నం॥

ఆయా రాష్ట్రాలలో ఏర్పాటు చేశారు ॥నం॥

అస్పృశ్యుల సాంఘిక, ఆర్థిక దుస్థితికి ॥నం॥

హిందూమతంలోని వర్ణవ్యవస్థ సే కారణం ॥నం॥

వ. గాంధీజీ కాని, హిందూ సంస్కరణ సంఘాల వారెవ్వరు గాని హిందూ మతాలలోని వర్ణ వ్యవస్థ నెదిరించకుండ నిమ్మజాతులలో సాంఘికాభి

వృద్ధిని సాధించితేమన్నారు. హిందూమతంలోని వర్ణవ్యవస్థనే నిర్మూలించటంద్వారా ఆస్పృశ్యతను రూపుమాపవచ్చును. “అత్యంత దీనాతి దీనమైన మీముఖాలను చూస్తున్నపుడు మీరనుభవిస్తున్న కష్టాలనుగూర్చి విన్నపుడు నా గుండెలు దహించుకు పోతున్నవి. నిర్బంధ బానిసవృత్తులుచేస్తూ తరతరాలుగా కృషించి నశించిపోతున్నా, మానాభిమానాలను చంపుకొని మీరు అనీచవృత్తులకే కట్టుబడియున్నారు. దానికి ముక్తి మార్గం ఆలోచించడం లేదు. ఈ నీచమైన జీవితాలను గడపటంకంటె పుట్టినవెంటనే చావడం మేలు. ఈదుర్భరమైన జీవితాలతో భూమికే భారంగా మీరెందుకు జీవించాలి? ప్రతి ఒక్కరికి తిండి, బట్ట, వసతి ఏర్పాట్లతో గౌరవనీయమైన జీవనం గడిపే హక్కు వున్నది. ఆళ్ళ గౌరవం పెరగాలి. స్వయంకృషిపై విశ్వాసం ఏర్పడాలి” అని గంభీర ఉపన్యాసాన్ని యిచ్చారు.

ఈ దేశాన్ని ఎందరో పరిపాలించారు. వారిలో ఎవరైనా మనకు ఆస్పృశ్యతను విముక్తి గలిగించారా? ఇతరులెవ్వరూవచ్చి మనిల్ని వుద్ధరిస్తారని అనుకోవడం కేవలం అవివేకం. మన సమస్యలేమిటో మనం గ్రహించి వాటిని మనమే పరిష్కరించుకోవాలి.

బహిష్కృత హితకారిణీ ఆధ్వర్యమున

॥తం॥

“సరస్వతీ విలాస్” అను మాస పత్రిక

”

ఈ పత్రికద్వారా నాగరికతా, సంస్కృతులును

”

ప్రచారంద్వారా మార్పులు తెచ్చరా

”

వ. 1926వ సం॥న మునగేశన్ అనే ఒక ఆది ద్రావిడకులస్తుడు హిందూ దేవాలయంలోకి ప్రవేశించాడన్న నేరంతో అతన్ని హిందువులు అంతా కలిసి చిత్రహింస చేశారు. ఆ వార్త విన్న మన డాక్టరు హృదయంలో అగ్నిజ్వాలలు చెలరేగాయి. జెజురీ అనే పట్టణంలో ఏర్పాటయిన బహి

రంగనభలో ఉపన్యాసంయిస్తూ దారుణమైనహింసా కాండను ఖండిస్తూ హిందూసమాజంలో సంస్కారభావం రానట్లయితే వీరంతా ప్రత్యేక వలసప్రాంతాలను ఏర్పాటు చేసుకోవలసి వస్తుందన్నారు. దానివల్ల భవిష్యత్తులో ఏర్పడే తీవ్ర పరిణామాలకు హిందువులే బాధ్యత వహించ వలసి వుంటుందని హెచ్చరించారు.

బొంబాయిలో వీరు లాయరు ప్రాక్టీసులో	॥నం॥
గొప్ప పేరు మారుమోగుతుంది	”
బొంబాయిలో ఎం.ఎల్.సి.గా నియమింపబడ్డారు	”
బొంబాయి సమీపాన కొలబా జిల్లాలో	”
మహద్ అనే గ్రామానికి ఒకే మంచిసీటిచెబువు	”
నీటిని ఈ జాతులవారిని వాడనిచ్చేవారు కారా	”
ఈ జాతులవారు గుంటలలో నీటిని త్రాగాలి	”
ఆనీటిని త్రాగుతూ నానారోగాలకు గురైరి	”

మహద్ గ్రామం చెరువు పోరాటం

1923వ సం. ఒక తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టారా	॥తం॥
1926వ సం. దానిని కొన్ని అమోదించిందా	”
ఐనా అసలు సమస్య పరిష్కారం కాలేదా	”
1927 మార్చిలో సభను ఏర్పాటుచేశారా	”
ఆ సభకు అందరూ చేరుకొన్నారా	”
ఆ సభను మన డాక్టరు ప్రారంభించారా	”
ఆ సభలో వార్ని ఐక్యం కావాలన్నారా	”
వ. ఆతరువాత సర్వశ్రీ టిప్పిస్, సావడ్కర్, చిత్రయిత్యాది ప్రముఖులు అంతా మహద్ గ్రామంలోని అగ్రవర్ణస్తుల మూఢవిశ్వాసాలను,	

హా:- ఇంతలో ఏం జరిగిందిరా మామా -

== ३३ ==

॥३॥
 ॥३॥

பெரிய

వరవశ్శు తొక్కుతూ వుండగా
పోలీసులు ప్రత్యక్షమయ్యారా

నై
॥బకా॥

వ. ఆ సమయాన పోలీసు అఫీసరు మనవార్ని శాంతింప చేయాలిందిగా డాక్టరునుకోరాడు. “మీకుచేతనైతే ముందా అగ్రవర్జ్ఞస్థుల్ని అదుపులో పెట్టండి. నా ప్రజల విషయం నేచూచుకుంటాను” అన్నారు. కొంత సేపటికి సర్దుకున్నారు. మహాద్ గ్రామములోని అగ్రవర్జ్ఞస్థులంతా ఒక చోట సమావేశమై నిమ్మజాతీయుల ప్రవేశంవల్ల మైలబడిపోయిన చాదార్ చెఱువును పావనం చేసే విషయమై తీవ్రంగా ఆలోచించ సాగారు.

సనాతన పండితులంతా శాస్త్రాలు తిరగవేశారు. చెఱువు పావనం చేసే మూఢ పద్ధతిని కనిపెట్టారు. కొన్నిబక్కెట్ల అవుపేడ, మరికొన్ని బక్కెట్లు మూత్రం, పెరుగు, నెయ్యి తీసికొనివెళ్ళి వేదమంత్రాలు పఠిస్తూ చెఱువులోకలిపారు ఆ మూర్ఖ చాందస్సులు. ఈ తంతు చెఱువును పావనం చేయడంకంటే నిమ్మజాతీయులను అవమానించేదిగానే భావించిన డాక్టరు నాడిచేసిన వారిపై కేసు పెట్టారు. తీర్పు ఆనంతరం 9 మందికి కఠిన శిక్ష విధించారు. ఈ సమయాన గాంధేయు లెవ్వరు కిక్కురు మనలేదు.

సాటి నిమ్మజాతీయుల్ని

॥తం॥

బానిసలుగా చూచే హిందువులకు

”

స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడే నైతిక శక్తి

”

ఎక్కడిదని మన డాక్టరు అన్నారా

”

సాంఘిక సమానత జన్మహక్కు

”

అన్యైత్యతా నిర్మూలన ప్రారంభించారా

”

“బహిష్కృత భారత్” పత్రికను

”

నంఘ చైతన్యాని కినియోగించారా	॥తం॥
పూనా పట్టణం మాంగ్ వాడలోని	”
శ్రీ రాజభోజ్ బహిరంగసభను ఏర్పరచారా	”
ఆ సభలో ఈయన ఉపన్యసించారా	”
ఈ జాతులు అన్నదమ్ములవలె వుండాలా	”
విశ్వవిద్యాలయ సెనెట్ సభ్యులుగా	”
కొందర్ని ఈ జాతులను నియమించాలా	”

హా:- తరువాత ఏం జరిగిందిరా బాయి-

చౌదాన్ చెలువు తగాదా అగలేదా	॥విన. నిమ్న॥
వీరిపై పదే పదే దాడి చేస్తూవున్నారా	॥విన. నిమ్న॥
కావున, సర్వసభ్య సమావేశంలో	॥విన. నిమ్న॥
మహద్ పోరాటాన్ని ప్రకటించారా	॥విన. నిమ్న॥
బహిష్కృత భారత్ వార్త విన్నారా	॥విన. నిమ్న॥
వేలకువేలుగా పేర్లను యిచ్చారా	॥విన. నిమ్న॥
స్త్రీలు పురుషులు ముందుకు వచ్చారా	॥విన. నిమ్న॥
కాకిలా సూరేభు జీవించడం కంటే	॥విన. నిమ్న॥
అలా చావడం అభిమతం కాదన్నారా	॥విన. నిమ్న॥
మానవ హక్కులను సాధించేందుకు	॥విన. నిమ్న॥
ఎలాంటి వాటికైనా వెనుదీయమన్నారా	॥విన. నిమ్న॥
కించపరచుకొనె నీజాతి పైకి రాదన్నారా	॥విన. నిమ్న॥
ఈ జాతుల అభివృద్ధికోరే ప్రతివారు	॥బి॥
సమాజంలో సమాన అవకాశాలను	”
కల్పించుటకు కృషిచేయాలన్నారా	”
అస్పృశ్యతాజాడ్యం నిమ్నజాతులవార్ని	”

సర్వవిధాలా నాశనం చేసిందన్నారా ||బిశి||
 దీనివల్ల దేశానికే ముప్పు అన్నారా   ”
 విద్యాభివృద్ధి కల్గివున్నట్లయితే   ”
 దేశం సాంకేతికంగా వృద్ధి చెందునురా   ”
 ఇది జాతీయసమస్యగా తయారయ్యిందా   ”

వ. మహద్ పోరాటానికి సన్నాహ మవుతున్న సమయాన తన కడసారి
 కుమార్డు కన్నుమూశాడు. కావున దుఃఖ భారంతో ఆయన కొన్నాళ్ళ
 వరకు యింటినుండి కదలలేకపోయారు.

1927వ సం॥ నవంబరు 13వ తేదీన అమరావతి పట్టణంలోని
 ఇంద్రభవనంలో గొప్ప బహిరంగనభ జరిగింది. దానికి ఆధ్యక్షోపన్యాస
 మిస్తూ హర్షధ్వనాల మధ్య ఏషన్నారయా-

దేవాలయంలోని దేవుడు అందరికొక్కడే ||తం||
 అలా దేవాలయంలో ప్రవేశించి,   ”
 మ్రొక్కు చెల్లించే హక్కు ప్రతివారికీ వుందా   ”
 వీరు దేవాలయంలో ప్రవేశించినందువల్ల   ”
 దేవుడు మైలబడిపోతాడని వాదించడం   ”
 క్షమించరాని విషయమన్నారా   ”
 మహద్ చెఱువు పోరాటానికి వచ్చారా ||తం||
 మనం పుట్టి పెరిగిన జన్మభూమిలో ||తం||
 మానవ హక్కులు సృష్టించాలి ||తం||
 అన్నిటిలోను కుల వ్యవస్థ పోవాలి ||తం||
 అన్నివిధాలా వీరు వృద్ధిచెందాలి ||తం||

వ. రెవిన్యూ ఉద్యోగాలు వంశపారంపర్యం కాదన్నారు. మునసబు, కర
 ఇంటాగా అన్ని జాతులవార్ని నియమించాలన్నారు. వెట్టిలకు జీతా

లివ్వాలన్నారు. వెట్టివానికొడుకు తప్పనిసరిగా వెట్టివాడుగా వుండాలన్న నిబంధనను రద్దు పరపించారు. వీరిగోడును సైమన్ కమిషన్ వారికి వివరించి చెప్పిరి.

నాసిక్ దేవాలయ పోరాటం

హా. తరువాత ఏం జరిగిందిరా మామా.

నాసిక్ పోరాటం ప్రకటించారు.

నాసిక్ దేవాలయంను మూసినారు

॥నిమ్న జా.॥

పూజలు, దేవునికి పూజ్యమయ్యాయి

”

శ్రీరామనవమి సమీపించిందా

”

దారిలేకిక రాజీకొచ్చారా

”

అందరుకలసి పండుగచేశారా

”

మొదటిరోజు తిరునాళ్ళు సాగిందా

”

రెండవదినం గండము వాటిల్లే

”

మీరు ముట్టరాదని పట్టుబట్టినారా

”

ఆ మాటలకు వీరు ఆశ్చర్యపడిరిగా

”

హిందువులపై తిరుగబడ్డారా

”

హా. అప్పుడేం జరిగిందిరా బాబాయి -

కర్రలు, కత్తులు, బాకులు

॥సే॥

పెళ పెళమని మెరసెను

॥సే॥

కద్రేకర్ అను యువకుడు

॥సే॥

బాణా కర్ర చేత బట్టెను

॥సే॥

చేజిక్కిన వారిని గొట్టెను

॥సే॥

బుర్రలతో ఆట లాడెను

॥సే॥

చివరకు అశువులు బాళాడా

॥బళా॥

అలజడి ఆంతటితో ఆగలేదా	॥బళా॥
ఆరు సంవత్సరాలు సాగిందా	॥బళా॥
అన్ని ప్రాంతాలకు ప్రాకిందా	॥బళా॥
ఎవ్వరూ కిక్కురుమనలేదా	॥బళా॥
పైమన్ కమిషన్ రిపోర్టు తప్పలా	॥బళి॥
దీనిపై నిరసనపత్రం పంచినారా	॥బళి॥
వీరికి ప్రత్యేక రాజకీయ రక్షణలవసరమా	॥బళి॥

హా. ఇంకేమన్నారయా—

స్వతంత్ర భారత దేశంలో	॥నం॥
పాలకులుగా వుండగోరుచున్నారు	॥నం॥
మొదటి రౌండ్ టేబిల్ సమావేశం	॥నం॥
అండన్ లో ఏర్పాటు చేశారా	॥నం॥
దానికి యీ జాతుల తరపున	॥నం॥
మన డాక్టరును ఆహ్వానించారా	”
సమావేశంకు ప్రాతినిధ్యం లభించుట	”
మన వారికి అపూర్వమైన అవకాశం	”

రాజకీయ రక్షణలు

వ. ప్రపంచంలో మరెక్కడా లేని అస్పృశ్యతనే సాంఘిక దురాచారానికి గురై పౌరహక్కులనేవి ఏవి అనుభవించకుండా వున్నారన్న సత్యాన్ని గుర్తించగలరన్నారు. ఒక కులంపై, మరొకకులం పెత్తనం చేయడం కుదరదు. ఆధ్యక్ష నేను ఒక నిజాన్ని మీ ముందుంచుచున్నాను. మాకు హితుడనేవాడేలేడు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం మా విషయంలో పట్టించుకొన

లేదు. హిందువులకు మేమంటేనే ముఖ్యం. మహ్మదీయులందు మాస్కార్డ్ పరులు ప్రభుత్వంచే నిర్లక్ష్యం చేయబడి, హిందువులచే అణగారినట్లు బడి మహ్మదీయులచే నిరాదరించబడ్డవారు వీరు. పేదరికంలోను, నిస్సహాయతలోను వీరికి వీరే సాటి!.... ఈ విధాన ఉపన్యాసం గంభీరంగా సాగింది. అన్ని పత్రికలు వేనోళ్ళ కొనియాడాయి. మన కొరకు రాజకీయ రక్షణలు కోరుతూ విజ్ఞాపన పత్రాన్ని ప్రభుత్వానికి సమర్పించారు.

1. సమాన పౌరసత్వపు హక్కు :
2. హక్కులను స్వేచ్ఛగా అనుభవించే అవకాశం :
3. వర్ణ వివక్షతల నుండి రక్షణ :
4. శాసన సభల్లో ప్రాతినిధ్యం :
5. ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలలో ప్రాతినిధ్యం :
6. ఈర్ష్య, నిర్లక్ష్యతల నుండి రక్షణ :
7. వీరి సంక్షేమంకోసం ప్రత్యేకశాఖ :
8. మంత్రి వర్గంలో ప్రాతినిధ్యం :

రౌండ్ టేబిల్ సమావేశం

ఈ షరతులను ఇంగ్లండు మేధావు లంకా సమర్పించారు. సమావేశాన్ని ముగించుకొని అక్కడ నుండి భారతదేశానికి 1931 ఫిబ్రవరి 27 నాటికి తిరిగి వచ్చారు.

వీరి రాకవిన్న సేవాదళం యాజమాన్యాన వేలాది ప్రజలు “బాబా సా హెబ్ వద్దిల్లాంటూ” మిన్నుముట్టేట్లు నివాదాలతో ఎదురేగి స్వాగతం యిచ్చారు.

బొంబాయి నగరంన శ్రీ యస్. శివరాజ్ అధ్యక్షతన మన డాక్టరు సన్మానసభ మనంగా ఏర్పాటయింది.

రాష్ట్రం నుండి ప్రతినిధులొచ్చారా ||బిళా||
 బ్రహ్మాండమైన ప్రపంగాలిచ్చారా ||బిళా||
 సన్మానం ఘనంగా జరిగిందా ||బిళా||
 “జనతా” పత్రిక నిర్వహించినారా ||బిళా||

వ. గాంధీజీకి మనకు ప్రత్యేక నియోజక వర్గాలుండటం ఏమాత్రం యిష్టం లేదు. ప్రతి కాంగ్రెస్ సభ్యుడు విధిగా ఖద్దరు కట్టితీరాలన్న నియమం లాగా మాతో కలసి భోజనం చేసేందుకు నిరాకరించిన వారికి కాంగ్రెస్ సభ్యత్వమివ్వకూడదన్న నిబంధన ఎందుకు పెట్టకూడదు? అన్నారు.

నా ప్రజలకు దాస్య విముక్తి కలగాలన్నారా ||తం||
 రాండ్ టెబిల్ సమావేశానికి బయలుదేరినారా ||తం||
 దేశవ్యాపితంగా సభలు, జరపాలన్నారా ||తం||
 సభలో ప్రవేశపెట్టిన ప్రతిపాదనలు ||తం||
 బలపరుస్తూ తీర్మానాలను పంపాలన్నారా ||తం||
 డాక్టరు మా నాయకుడన్నారా   “
 తీర్మానాలను లండన్ కు పంపారా   “
 సమావేశానికి బ్రిటిష్ ప్రధాని   “
 రామ్సే మెల్బోర్న్ అధ్యక్షతన   “
 అల్ప సంఖ్యాకుల అంగీకారంకు రాలేక   “
 నిర్ణయం బ్రిటిష్ ప్రధానికి పదిలారా   “
 దీనికి గాంధీజీయే కారణమన్నారా   “

వ. ఇంతలో నాసిక్ దేవాలయ పోరాటం ముమ్మరంగా తయారు అయింది. వీరికి అగ్రపక్షాలవారు దేవాలయ ప్రవేశం యివ్వకున్నారు. ఈ ప్రభావం లండన్ లోని గాంధీజీపై పడింది.

నిమ్మజాతులు హిందువులేనంటు

॥నం॥

గాంధీజీ వాదించటం అర్థంలేనిదని .

”

“లండన్ టైము” పత్రిక వ్రాసింది

”

మన డాక్టరు బాధ్యతలు, భావాలు

”

వాస్తవమైనవిగా వున్నాయా

”

కంటికి రెప్ప ఎంత దగ్గరో

”

వీరి కీయన అంత దగ్గరన్నారా

”

వ. వీరి విషయంలో గాంధీజీ చూపే శ్రద్ధ కేవలం పూహ మాత్రమైనదని ప్రముఖ రచయిత శ్రీ గ్లార్సీ అన్నారు.

1931 డిశంబరు 27న గాంధీజీ భారతదేశంలో అడుగు పెట్టగానే వేలాది నిమ్మ జాతీయులు నల్లజెండాల్తో ప్రత్యక్షమయినారు.

మన డాక్టరు బొంబాయి హార్బరుకురాగానే అనంద ఉత్సాహంతో యెదురేగి పూల మాలలతో స్వాగతమిచ్చారు. రౌండ్ టేబిల్ సమావేశంలో పీడిత జాతుల తరపున ఎంతో శాకసక్యంగా నిర్వహించినందుకు కృతజ్ఞతగా బొంబాయి ప్రభుత్వంవారు “జస్టిస్ ఆఫ్ పీస్ [శాంతి రక్షకుడు] అనే బిరుదుతో ఘనంగా సన్మానించారు. రాజా, ముంజే అనువారు ప్రత్యేక నియోజకవర్గాల విషయంలో కొంత గడబిడచేసినా చివరకు మన డాక్టరు కృషిఫలితంగా ప్రత్యేకనియోజకవర్గాలు ఆమోదింప బడ్డాయి. మహ్మదీయులకు, సిక్కులకు క్రైస్తవులకు, ఆంగ్లోఇండియన్లకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యం యివ్వడంవల్ల దేశానికి హానివుండదు గాని నిమ్మజాతీయులకు మాత్రం ప్రత్యేక రక్షణలు యిచ్చినందువల్ల హిందూమతం దెబ్బతింటుందని గాంధీజీవాదన. దీనికిగాను గాంధీజీ అమరణ నిరాహారదీక్ష పూనడం వుత్త దండుగన్నారు.

గాంధీజీపోతే హిందువులె కారణమన్నారా	॥తం॥
దీక్షను విరమింప జేయమన్నారా	..
చుమ్మల్ని సమానతతో జూడలేనప్పుడు	..
మీ కనుకూలమైన రాజకీయ విధానాన్ని	..
మీ చుటానికి కట్టుబడి వుండాలనిగాని	..
అశించె హక్కు మీకు లేదన్నారా	..
సప్రహా పథకం అమలులోకి రాలేదా	..
కాలనిర్ణయంపై యిరువుర కంగీకారం లేదా	..

పూనా ఒడంబడిక

ఇంతలో గాంధీజీ కుమారుడు దేవదాస్ గాంధీ వచ్చి అక్కడున్న మన డాక్టరు మొగంచూచి బావురమని ఏడ్చినాడు. ఆ దృశ్యం చూచిన మన డాక్టరు ఉక్కుగుండె సహితం కరగి గాంధీ ప్రాణరక్షణ విషయంలో వీలై నంతవరకు తన పట్టుదలను సడలించుకొనుటకు సిద్ధమయ్యారు.

ప్రత్యేక రక్షణలు 25, 20 సం॥లు గాంధీజీ అంగీకరించలేదు. 5 సం॥లు అని పైగ చేసినాడు. కాని మన డాక్టరు 10 సం॥లు అని పట్టుబట్టి అట్లు అంగీకరింప చేశారు.

అప్పుడు పూనా ఒడంబడిక ఈ క్రింది విధంగా జరిగినది.

1. అన్ని రాష్ట్రాలకు కలిసి మొత్తం 148 ప్రత్యేక స్థానాలు యివ్వాలన్నారు.
2. కేటాయింపబడ్డ నియోజకవర్గంలోని నిమ్నజాతీయులంతా కలిసి మొదట నలుగురు అభ్యర్థుల్నె ఎన్నుకోవాలి. ఆ నలుగురులోను ఒక్కరిని మాత్రమే వీరు, హిందువులు కలిసి ఎన్నుకుంటారు.

3. పైన చెప్పబడ్డ పద్ధతి ప్రకారమే కేంద్ర, శాసన సభలకు కూడ నిమ్న జాతీయ ప్రతినిధులెన్నుకోబడాలి.
4. కేంద్ర, శాసనసభలలోగల మొత్తం స్థానాల్లో 18 శాతం వీరికై కేటాయించబడవలెను.
5. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యం పదేశ్వరకు వుండాలన్నారు.
6. భారత జనాభా లెక్కలనుబట్టి ఓటింగు జరపాలన్నారు.

వీరిపై యికమీదట అగ్రవర్ణాలవారు దౌర్జన్యంగాగాని, అమర్యాదగా గాని, అస్పృశ్యతా దృష్టితోగాని ప్రవర్తించడం జరుగరాదు. ప్రజా సంస్థల్లోను, ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలలోను వీరికెట్టి అన్యాయం జరగకుండా అర్హతనుబట్టి వారికి వీలైనంతగా ప్రోత్సాహమివ్వాలన్నారు. ప్రతి రాష్ట్రంలోను విద్యావ్యాప్తికై ప్రభుత్వం కేటాయించే ధనంలో కొంతభాగం వీరికి కేటాయించాలన్నారు.

కమ్యూనల్ ఎవార్డులో మనవారికి 78 స్థానాలు యివ్వబడ్డాయి. పూనా ఒడంబడికపై గాంధీ, అంబేడ్కర్లు మరి యింకా కొంతమంది పెద్దలు సంతకాలు చేశారు.

1932వ సం॥ నవంబరు 17వ తేదీన మూడవ రౌండ్ టేబిల్ సమావేశం లండన్ లో ఏర్పాటయింది.

హా :- సమావేశంలో ఏం జరిగిందిరా మామా -

ఈ సమావేశంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ పాల్గొనలేదా

॥తం॥

మన డాక్టరు, మహాత్మాదీయులు పాల్గొన్నారు

”

1, 2 సమావేశాలలో చర్చించి నిర్ణయించబడ్డ

”

అంశాలను చట్టరూపంలో రచించడమే

”

ఈ సమావేశం ముఖ్యవృద్దేశ్యమయిందా

”

రచన అనంతరం సమావేశం ముగిసిందా

”

“గురువాయూర్ దేవాలయంలోనికి నిమ్మ జాతీయులు ప్రవేశించడం ఆ దేవునికి యిష్టం లేదేమో” అని గాంధీ అన్నారు.

వ. “మనం వేటినై తే కోల్పోయామో వాటిని అగ్రవర్ణాల వారు మననుండి కాజేశారు. మనం నష్టపడితే వారికి లాభం. మనం ఏడిస్తే వారికి ఆనందం. మనకు స్థిరచరాస్తులు లేవంటే వాటిని మనం పోగొట్టుకున్నామని, అగ్రవర్ణాలవారు వాటిని మన నుండి నయాన, భయాన, అచ్చిక బుచ్చికలాడి, కళ్ళకు మసిబూసి, మాయచేసి దోచుకున్నారని గ్రహించాలి” అని మన డాక్టరు గుర్తు చేస్తున్నారు.

కర్మ అనేదే లేదన్నారా

॥విన. నిమ్మ॥

యిదే హిందువులు నీకు నేర్పిన పాఠం

”

అదే నిన్నీ దుస్థితికి తెచ్చింది

”

మన భవిష్యత్తు పుట్టుకపై లేదు

”

పూర్వజన్మపైన అసలే లేదు

”

స్వశక్తిపైననే ఆధారపడిందీ

”

చర్చిల్ ప్రసంగంలో కొన్ని

”

అఖ్యోతరకర విషయాలున్నాయా

”

బొంబాయిలో రాజగృహ నిర్మాణం

”

ఐదు అంతస్తుల భవనం తయారు చేశారా

”

గ్రంథాలయంకు ఎక్కువ కేటాయించారా

”

లండన్ లోని మ్యూజియంను పోలివుంటుందా

”

రమాబాయి మన డాక్టరుకు తగిన ధర్మపత్నియా

”

ఈమెలో దైవభక్తి మెండుగా వుండేదా

”

వ. కావున భార్య రమాబాయి పండరీపురంలో పాండురంగ స్వామి మ్రొక్కుబడి తీర్చుటకు వెళ్ళుదామన్నది. కాని ఆమాయకురాలైన

ఆమెకు అనలు విషయం తెలియదు. అప్పుడు మన డాక్టరు కోపగించు కొన్నారు. అయినప్పటికీ భార్యను దగ్గరకు బిల్చి పండరీపుర దేవాలయం అస్పృశ్యురాలవైన నీకోసం నిర్మించబడలేదు. ఆ దేవాలయంలోకి నిన్ను రానివ్వరు. ఆ పండరీపురం మన కక్కర్లేదు. త్యాగ దీక్షతో పీడిత కులాలవారికి నిస్వార్థమైన పేవ చేయడం ద్వారా మన యింటినే పండరీపురంగా మార్చుకోవచ్చునన్నారు.

ఎన్ని కష్టాలనైనా భరిస్తానన్నారా	॥విన. నిమ్మ॥
యావద్భారతంలోని ఈ జాతీయులందరినీ	,,
ఒక్క జెండా క్రిందికి తేవాలన్నారా	,,
వ్యక్తిగత విభేదాలతో పని లేదన్నారా	,,
పీడిత జాతుల సమస్యల విషయంలో	,,
పదికోట్ల ప్రజానీకం ఒక్కటి కావాలా	,,

వ. అనారోగ్యంతో రమాబాయి అంబేడ్కర్ బాగా కీజించింది. కాగా, 1935 మే నెల 27వ తేదీన మహాసాధ్వి శ్రీరమాబాయి అంబేడ్కర్ శాశ్వతంగా కన్ను మూసింది. మన డాక్టరు పసిపిల్లవానివలె రోదించారు. ఈ సంఘటన చూచి ప్రజానీకమంతా దుఃఖించింది.

కు ల ని ర్మా ల న

యోలా మహానభ కాహ్వన సంఘాధ్యక్షుడు	॥తం॥
శ్రీ రణ్ కాంబే నభను ప్రారంభించారా	,,
బ్రాహ్మణులు హిందూ మతాన్ని	,,
స్వార్థ ప్రయోజనాల కోసం సృష్టించార	,,
అందుచేత దీన్ని హిందూమతం అనేకంటె	,,
బ్రాహ్మణ మతం అనటం మంచిదన్నారా	,,

దురదృష్టవశాత్తు నేను హిందువుడిగా పుట్టినా

॥తం॥

హిందువుడిగా మాత్రం చావనన్నారా

”

హిందూ మతంలోనిదేవుళ్ళంతా ఏకమైనా

”

ఆమతాన్ని సంస్కరించ లేదన్నారా

”

5. పంజాబు రాష్ట్రంలో కొంతమంది హిందూ సంస్కర్తలు కలిసి జాత్ పాత్ తోడక్ మండల్ అనగా కులతత్వ నిర్మూలనా సంఘం అనే పేరుతో లాహోరు నగరంన ఏర్పాటు చేశారు. దాని ఆశయాలమేరకు ప్రచారం బాగా సాగింది. కాగా ప్రజలయొక్క మన్నలు పొందింది. ఈ సంఘం వారు వార్షిక మహాసభను జరపాలని తలచి ఏం చేశారయా-

అధ్యక్షునిగా ఈయనను ఎన్నుకున్నారా

॥విన. నిమ్న॥

ఆ వార్తను వీరికి అందజేసినారా

॥విన. నిమ్న॥

వెంటనే ఆ సంఘంవారికి జవాబిచ్చారా

॥విన. నిమ్న॥

హిందూ నాయకుల సంస్కరణపై

॥విన. నిమ్న॥

తన కట్టె నమ్మకం లేదన్నారా

॥విన. నిమ్న॥

చివరకు అంతే జరిగిందా

॥విన. నిమ్న॥

6. ఈ నెలరోజులు కష్టించి ఎంతో కృషిచేసి అనారోగ్యంను లెక్కచేయక మహాత్తర పరిశోధనా గ్రంథమును అధ్యక్షోపన్యాసంగా తయారుచేశారు. ఈగ్రంథమునుచూచి అమండలివారు జడిశారు. కొంత మార్చమన్నారు. కాని ఒక మాటకాదు, చివరకు ఒక కామా కూడ మార్చనన్నారు వారు వార్షిక సభను వాయిదా వేసుకొన్నారు.

అది “అనిహిలేషన్ ఆఫ్ కాస్ట్” [కుల నిర్మూలన] అనే గ్రంథంగా మార్కట్టుకు వచ్చింది. వచ్చిందే తడవుగా కాపీలన్నియు వెంటనే అమ్ముడు పోయాయి.

వం. అందలి విషయాలు కొన్ని క్లుప్తంగా చెప్పారా....

కుల నిర్మూలనకు వ్యతిరేకుల విమర్శించారా   "విన. నిమ్న"
 వర్ణాశ్రమ ధర్మమనే గాంధీజీ తన వంశవృత్తియైన   "
 వ్యాపారాన్ని విడచి న్యాయవృత్తి ఎందుకుపట్టారా   "
 వర్జనంకరాన్ని వ్యతిరేకించే గాంధీజీ తన కుమారునకు   "
 బ్రాహ్మణుడైన రాజగోపాలచారి కుమారునితో   "
 ఎందుకు పెండ్లి చేశాడన్నారా?   "
 అతి ముఖ్యమైన హిందూ సిద్ధాంతము   "
 తనపట్ల మాత్రం వర్తించవన్నారా   "
 యింతకంటే అవకాశవాదం లేదన్నారా?   "
 దాదర్ సభకు రెవ. స్టానీజోన్స్ హాజరయ్యారా   "
 "ఒకేదేశం, ఒకేప్రజ" అనే సిద్ధాంతంపై   "

వ. ఇండిపెండెంట్ లేబరు పార్టీని స్థాపించారు.

అనాడు ప్రచారం జాగా సాగిందా   "బిళా"
 మనవారు నాయకత్వంపై సమ్మతముంచారా   "
 దానికి నిదర్శనం బొంబాయి రాష్ట్రంన   "
 బొంబాయి రాష్ట్రంన 17 రిజర్వుడుకు   "
 16 స్థానములు రిజర్వుడని గెలుచుకొన్నదా   "

వ. అనాటి నుండి ఈనాటి వరకు ఈ పార్టీ రాజకీయంగా పుంజుకోలేదు గాని, కొన్ని స్థానాలు మాత్రంకొన్ని రాష్ట్రాలలో నిలుపుకుంటుంది.

బొంబాయి శాసనసభలో వ్యవసాయ రంగంలో నిర్బంధ సేవా వృత్తిని రద్దు చేయాలంటూ ఒక బిల్లును మన డాక్టరు ప్రవేశపెట్టారు.

1937లో ప్రవేశపెట్టబడ్డ బిల్లు తరువాత ఆమోదింపబడి అది
సత్తురూపం పొందేవరకు 20 సం.లు పట్టింది.

దొంబాయి కోర్టులో 7 గం. నిర్వీరామంగా	॥తం॥
వాదించి మన డాక్టరు క్రొత్త రికార్డు స్థాపించారా	,,
మన డాక్టరు వాదనాపటిమ గొప్పదన్నారా	,,

5. 1937వ సం. డిశంబరు 30 తేదీన పోలాపూర్ జిల్లాలో పర్యటిస్తూ
యిలా అన్నారు.

హా. :- ఇలా అని ఏలా అన్నారు మన డాక్టరు.

కాంగ్రెస్ వారు ధరించే ఖాదీ బట్టలు	॥నం॥
టోపీ ఎంత తెల్లగా వుంటాయో	,,
వాళ్ళ ఆలోచనలు, పనులు అంత నలుపు	,,
మాటలు తేనెలా తీయగ వుంటాయో	,,
పనులు మాత్రం వట్టివి అన్నారా	,,
శ్రామికులను దోచుకునేందుకు	,,
ఈ పెద్దలు అవతరించారా	॥తం॥
కమ్యూనిస్టులు స్వార్థపరులన్నారా	॥నం॥
వీరిని బలిపశువుగా వాటుకుంటున్నారా	,,
సమాజంలో దోచుకొనే వర్గం	,,
దోచుకోబడేవి రెండే కాకుండా	,,
వీటిలో మధ్యతరగతి వర్గం వున్నదన్నారా	,,
దోచుకోబడే వారంతా కలివాలన్నారా	,,
మధ్యతరగతి వర్గాన్ని కీలుపుకోవాలన్నారా	,,
దోచుకొనేవారిపై దండయాత్ర చేయాలి	,,

“హరిజన్” అనేది గాంధీజీ పెట్టిన పేరన్నారా
హరిజన్ అని పిలిచినా పలుకవద్దన్నారా

॥నం॥

११

వ త న్ ప ద్ధ తి ర ద్ధు

వ వ్యవసాయ కూలీ కుటుంబాలను నిర్బంధ దాస్యానికి గురిచేస్తున్న “వతన్” పద్ధతిని రద్దుచేయాలి. కార్మిక సమస్యలపట్ల ఏ ప్రభుత్వం శ్రద్ధ వహించుతుందో ఆలాటి పార్టీని అధికారంలోకితెచ్చి విషయంలో కార్మిక సంఘాల పాత్ర గణననీయమైనదన్నారు. జీతాల పెంపుదల, బోనస్, పెన్షన్ వంటి సమస్యలపై పరిపూర్ణమైన పరిజ్ఞానం కలిగి వాటి విషయంలో కేంద్ర, రాష్ట్ర శాసన సభలలో పోరాడగల వ్యక్తుల్ని ఎన్నిక చేసుకోవలసిన బాధ్యత కూడ యీ కార్మిక సంఘాలపైన వున్నది.

ప్రభుత్వ విధానాలు కార్మికులకు హానికరంగా వున్నప్పుడు ఆ ప్రభుత్వాన్ని మార్చి మరో ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటుచేసే శక్తి కార్మిక సంఘాలలో ఏర్పడాలి.

ప్రతివాద భయంకరుడు

హా. మన డాక్టరు ప్రతివాద భయంకరుడు అంటారు. ఎట్లారా చెదరు.

వ. బొంబాయి నగరంలో శాంతి భద్రతలపేరున పోలీసులు కాల్పులు జరిపారు. కాగా, అగ్గిమీద గుగ్గిలంజల్లినట్లయి మన డాక్టరు చివాలునలేచి ఈ సమ్మెలో నేనూ వున్నానూ నన్ను విచారించి శిక్షించగల దమ్ములున్న వారెవ్వరో ముందుకురండి. శాంతిభద్రతలతో ప్రజల స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలను హరించివేసే హక్కు ప్రభుత్వానికెక్కడిది? ప్రజలకు స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు లేనప్పుడు స్వయం పరిపాలనదేనికి? స్వయం

పరిపాలన అంటే దానిర్దం తుపాకి పట్టుకొని ప్రజానీకాన్ని పట్టుల్ని
కాల్చినట్లు చంపడమేనా? మరి నన్నెందుకు అరెస్టు చేయలేదు. నాపై
విచారణ ఎందుకు జరిపించలేదు.”

ఈ విధంగా పాలకవర్గంపై ప్రశ్నల వర్షం కురిపించి ప్రతివాద
భయంకరుడుగా పేరుగాంచారు మన డాక్టరు.

ఆ సమయాన రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం	॥తం॥
వుద్భుత రూపం బాగా దాల్చిందా	”
అనాటి ప్రభువు భారతీయులంతా	”
బ్రిటిషు ప్రభుత్వంకు అండగా వుండాలన్నారా	”
ఈ ప్రకటనను మన డాక్టరు సపోర్టు చేశారా	”
మహ్మదీయులు తమకు పాకీస్తాన్ కావాలంటూ	”
పెద్ద ఆందోళన ఇండియాలో లేవదీశారా	”
ఈ గొప్ప ఆందోళన ఫలితంగా	”
దేశవిభజన జరగడమనేది తప్పనవుడు	”
నిమ్నజాతీయులు తమ భవిష్యత్తును గూర్చి	”
నూతనంగా ఆలోచించాల్సి వుంటుంది	”

వ. అప్పుడు నెహ్రూజీవచ్చి మన డాక్టరుతో సంభాషణలు జరిపినారుగాని
చాభంలేకపోయింది. ఇంకా ఎంతోమంది పెద్దలు వచ్చి ఎన్నో ఆశలు
చూపారుగాని అందుకు నాజాతి దేబ్బతింటుందని సమ్మిశనవారు కాన
ఒప్పుకొనలేదు.

దేశ క్షేమానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత యిచ్చారా	॥తం॥
దేశ క్షేమంతోపాటునే షట్టి పెరిగిన	”
నాజాతి ప్రజల సంక్షేమాన్ని	”

నే నెప్పటికి విడువలేనన్నారా	॥తం॥
వీరిలో విద్యాభివృద్ధితోపాటు	”
సైనిక శిక్షణ చాలా అవుసరమన్నారా	”
సైన్యంలో చేరి పాఠశాలాన్ని, చైతన్యాన్ని	”
క్రమశిక్షణను అలవరుచు కొనవచ్చునన్నారా	”
స్వయంగా మన డాక్టరు ఎంతోమందిని	”
సైన్యంలో ఎక్కువగా చేర్పించారా	”

వ. క్రిప్స్ ప్రభువు మన డాక్టరును కార్మిక నాయకత్వమో లేక నిమ్న జాతీయుల నాయకత్వమో యీ రెండింటిలో ఏదో ఒకటి వదలుకోవలసిందిగా కోరారు.

ఆల్ ఇండియా షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్స్ ఫెడరేషన్ స్థాపన

కావున మన డాక్టరు అప్పుడు కార్మికనాయకత్వాని వదలుకున్నారు. వీరి జీవిత చరిత్రలో యిది గొప్ప చరిత్రాత్మక సంఘటన. వైశ్రామ్య పేరుతో యావద్భారత్ పరిపాలనకు గాను కార్యనిర్వాహక వర్గంలో మన డాక్టరు మొట్టమొదటి వారుగా తీసికోబడ్డారు. అది ఈ జాతికి గర్వకారణం.

ఆల్ ఇండియా షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్స్ ఫెడరేషన్	॥తం॥
అనే క్రొత్త పార్టీని ఈయన స్థాపించారా	”
ఈ సందర్భాన మన డాక్టరు	”
ఘంచి వుపన్యాసం యిచ్చారా	”

వ. నిజాయితీ, తెలివితేటలతోపాటు ప్రజాహిత ధ్యేయమనేది వున్నవాడే గొప్పవారు. సమాజంలో జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని, అక్రమాన్ని అరి

కట్టేందుకు మంచి మనస్సుతో యుక్తాయుక్త విచక్షణా జుద్ధితో పని చేసిన వారే గొప్ప వ్యక్తిత్వానికి మాదిరి.

విద్యా వుద్యోగాలలో ఈజాతిప్రాతినిధ్యం కోరడంపై అగ్రవర్ణాల వారు చూపుతున్న అసూయను మన డాక్టరు ఖండించిరి. దేశం హిందువులకు, మహ్మదీయులకు మాత్రమే హక్కు భుక్తంగాదని, దేశ వనరులన్నింటిలో ఈ జాతికి న్యాయమైన వాటావారికి యివ్వక తప్పదు. ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలోను, ప్రజాసంస్థలన్నింటిలోను ఈజాతికి సమానప్రాతినిధ్యం లభించేందుకు ఈ సమాఖ్య పోరాటం కొనసాగించాలి.

కార్మికులకు శైలవురోజుల్లోకూడ జీతాలివ్వాలనే అంశంపై ఒక బిల్లు తానే స్వయంగా రచించారు.

కనీస వేతనాల చట్టాన్ని, బోనస్ చట్టాన్ని	॥నం॥
కార్మికులకు వర్తింప చేయాలన్నారా	,,
వతన్ దారీ, కోతీ పద్ధతులపై	,,
నిర్బంధ దాస్యంపై పోరాడాలన్నారా	,,

వ. అనాడు కోట్ల నిమ్మజాతీయులకు అవసరమైన రాజకీయ రక్షణలను రూపొందించాల్సిన బాధ్యత బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంపై వున్నది. ఈ జాతి ప్రతిపాదనలు యథాతథంగా అంగీకరించేందుకు హిందూ మహాసభ నాయకుడైన డా॥ ముంజె సిద్ధమయ్యారుగాని, హరిజనోద్ధారకుణ్ణి అని చెప్పుకొనుచున్న గాంధీజీ మాత్రం అందుకు సుతరాం ఒప్పుకోలేదు.

ఈ జాతీయుల నిజమైన హక్కులను గాంధీజీ అంగీకరించె పక్షంలో తాను కాంగ్రెస్ లో చేరేందుకైనా సిద్ధమేననివీరన్నారు. కాని డా॥అంబేడ్కర్ కాంగ్రెస్ లో చేరే పక్షంలో రాష్ట్రపతిగా ఎన్ను కొనేందుకైనా గాంధీజీ సిద్ధపడతారుగాని ఈ జాతికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యానికి మాత్రం

అంగీకరించరు. కాగా ఈ జాతి హిందూ మతానికి ముడిపెట్టబడి యున్నంతకాలం వీరికి విముక్తిలేదు. అప్పుడు వీరు యేమతానికి చెందని ఒక ప్రత్యేక ప్రతిపత్తిగా గుర్తించాలంటూ.

మన డాక్టరు తన శంఖాన్ని పూరించిన మీదట యావద్భారత నిమ్న జాతీయులంతా తిరిగి సమర సన్నాహాలు మొదలుపెట్టిరి.

దక్షిణ భారతదేశ పర్యటన

దక్షిణ భారతదేశ పర్యటన ప్రారంభించారా	॥తం॥
ఈ జాతీయులెల్లరు బాబావార్తను విన్నారా	,,
తమ నాయకుని కన్నులారా చూశారా	,,
తన అమూల్య సందేశాలను విన్నారా	,,

వ. 1944 సెప్టెంబరు 20వ తేదీనాటికి మనడాక్టరు హైదరాబాదును చేరుకొన్నారు. ఆ ఐహిరంగ నభలో చారిత్రక సత్యాలను ఆచార వ్యవహారాలను జిట్టి నిమ్న జాతులు హిందూమతంతో ఏలాంటి సంబంధం లేని ఒక ప్రత్యేకమైన వర్గంగా గుర్తించక తప్పదన్నారు.

ఆ కారణంచేతనే ఈ జాతీయులు రాజ్యాంగ చట్టరీత్యా ప్రత్యేక రాజకీయ రక్షణలు కావాలంటున్నారు. హిందువుల్లో ఎంతటి దేశభక్తివున్నదో ఈజాతిలోకూడా అంతటి దేశభక్తివున్నది. కాకుంటే దేశస్వాతంత్ర్యంతో పాటు తనుకూడ స్వాతంత్ర్యం లభించాలని మాత్రమే నిమ్న జాతీయులు కోరుతున్నారు.

అవటినుండి మద్రాసు చేరుకున్నారు.

సర్వశ్రీ రాజ్ బోజ్. ఈలివాడపల్లి, శివరాజ్, ఏకాంబ్రం, అరుణకుమార్, కోనాడ మొదలగువారు ఘనంగా స్వాగతమిచ్చారు.

వీరి అమూల్య సందేశాలను చక్కగా విన్నారు.

చర్చిల్ తో సంభాషణ

నిమ్నజాతుల న్యాయమైన హక్కులను	॥తం॥
కాలరాచేందుకు కాంగ్రెస్ ప్రయత్నించితె	,,
భారతదేశంలో అంతర్యుద్ధం	,,
తప్పదంటూ హెచ్చరించారా	,,
1946 నవంబరు 5వ తేదీన	,,
బ్రిటిష్ పార్లమెంటు భవనంలో	,,
కన్సర్వేటివ్ ఇండియన్ కమిటీ	,,
ఈ జాతుల సమన్యలపై	,,
ఆనర్గళమైన వుపన్యాసం యిచ్చారా	,,

సభానంతరం మన డాక్టరు చర్చిల్ తో ప్రత్యేకంగా వీరి సమన్యలపై చాలనేపు మాట్లాడినపుడు చర్చిల్ మన డాక్టరుతో అన్నమాటలు....

భారతదేశ పరిపాలనాధికారం బ్రిటిష్ వారి చేతులలోనుండి కాంగ్రెస్ వారి చేతులలోనికి మారనున్న సమయాన భారత రాజ్యాంగ చట్టం నిర్మాణ దశలోవున్నపుడే మెలకువతో వ్యవహరించి మీకు కావలసిందేమిటో నేర్పుగా చక్క బెట్టుకొనవలసిందిగా సలహాయిచ్చారు.

బొంబాయిలో పీపుల్స్ ఎడ్యుకేషన్ సొసైటీ [ప్రజావిద్యావర్ధక సంఘం] అనే పేరుతో మన డాక్టరు 1940 సెప్టెంబరు 13వ తేదీన ఒక విద్యాసంస్థను సిద్ధార్థ కాలేజీని స్థాపించి సొసైటీ చట్టాలక్రింద దానిని రిజిష్టర్ చేయించారు.

వీరిపై అగ్రవర్ణాలవారు అనాదిగా సాగిస్తున్న అత్యాచారాలను అరికట్టాలంటే చాలామంది న్యాయవాదులు గావాలన్నారు.

వీలైనంత మంది స్త్రీ డర్లు కాగలిగితే	॥నం॥
కొంతమంది లీడర్లు వస్తారన్నారు	,,

“హు ఆర్ కూడాస్” అనే గ్రంథాన్ని వ్రాశారా

”

అందు అన్ని విషయాలను వివరించారా

”

హా. ఏమిటా చెప్పింది అనలుంచి కొనరుగా చెప్పరన్నా, బ్రాహ్మణులకు, వైశ్యులకు, క్షత్రియులకు కూదులు దాస్యం చేయాలి. అస్పృశ్యతను రాజ్యాంగ చట్టరీత్యా 1947 ఏప్రిల్ 29న నిర్మూలించాలని తీర్మానించారు.

ఇందుకు మన డాక్టరు ఎంతో సంతోషించారు. 1947 ఆగస్టు 15వ తేదీన దేశంకు స్వాతంత్ర్యం ప్రకటించారు.

రాజ్యాంగ చట్ట రచనా - అధ్యక్షుడు

1947 ఆగస్టు 29వ తేదీన భారత రాజ్యాంగ చట్ట రచనా సంఘమునకు మన డాక్టరును అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకున్నారు.

చట్ట రచనలో నిద్రాహారాలు మాని అహర్నిశలు శ్రమించి పని చేయుటవలన తన ఆరోగ్యం పూర్తిగా క్షీణించిపోయింది. తన ఆరోగ్యం గురించి తన సన్నిహితులు అడుగగా “మానవుని జీవితం తావికం! కాని రాజ్యాంగచట్టం శాశ్వతమైనది” అన్నారు. ఈ కారణాన తీవ్ర అస్వస్థతకు గురియైనారు. మోకాటి చిప్పల్లోను, ఎముకల్లోను బాధ ఎక్కువైంది. తక్షణ చికిత్స అవసరమై కొన్నాళ్ళపాటు ఆసుపత్రిలోనే వుండవలసి వచ్చింది. ప్రత్యేక వైద్యులతో పాటు శ్రద్ధ వహించేందుకుగాను, డా॥ సబితాకబీర్ అనే ఆమె నియోగింపబడింది.

ఆమె రాత్రింబగళ్ళు వీరిచెంతనెవుండి సమస్త సపర్యలు చేయుచుండెడిది. కాగా వీరు తిరిగి ఆరోగ్యం పొందారు. భార్యపోయి ఎన్నో ఏళ్ళు అయినా యింత కాలం తన ఆరోగ్యం తనే కాపాడుకుంటూ ప్రజా పోరాటాలను కొనసాగించారు.

కాని తానిపుడు అతి మూత్రం, కీళ్ళ నొప్పులు వంటి వ్యాధులతో శాశ్వత చికిత్స అవుసరమయింది. ఈ పరిస్థితులలో మరో వ్యక్తి తోడు

లేనిదే తన జీవితం కష్టమనిపించి డా॥ సబితా కబీర్ తనపట్ల చూపిన శ్రద్ధను, చేసిన సపర్యలను గుర్తించారు. ఆమె అవివాహితన్న విషయం తెలిసికొన్న తరువాత అనుయాయులైన చిత్ర, జాదవ్ వంటి వారందరు ఆమెను వివాహం చేసికొనవలసిందిగా సలహా ఇచ్చారు.

కాగా 1948 ఏప్రిల్ 15వ తేదీన డా॥ సబితా కబీర్ వివాహం జరిగింది. ఈమె బ్రాహ్మణస్త్రీ.

1948 జనవరి నెలాఖరునాటికి రాజ్యాంగచట్ట రచన పూర్తిచేశారు. ఇందు 395 సూత్రాలతోను సర్వాంగ సుందరంగా ప్రపంచంలోని యితర రాజ్యాంగాల చట్టాలన్నింటి కంటే మిన్నగా తయారు చేశారు.

19 వ సూత్రం అస్పృశ్యత నిషేధించింది	॥తం॥
అస్పృశ్యతా ఏరూపంలో పాటించినా	”
అది నేరం అవుతుందా	”
23 వ సూత్రం ప్రకారం	”
నిర్బంధ దాస్యం నిర్మూలించారా	”
16 వ సూత్రం ప్రకారం	”
విద్యా, ఉద్యోగ రక్షణలు వచ్చాయా	”
330, 332 సూత్రాల ప్రకారం	”
కేంద్ర, రాష్ట్ర శాసన సభలకు	॥తం॥
జనాభా దామాషా ప్రకారం	”
కొన్ని స్థానాలు కేటాయించ బడ్డాయి	”
334 వ సూత్రం ప్రకారం	”
అమలులోనికివచ్చిన 10 ఏళ్ళ వరకు	”
ప్రాతినిధ్యపు కేటాయింపు కొనసాగుతుందా	”
అవసరాన్నిబట్టి పొడిగించవచ్చునా	”
335 వ సూత్రం ప్రకారం	”

ఉద్యోగ రిజర్వేషన్లు వుండాలి

”

338 వ సూత్రం ప్రకారం

॥తం॥

పరిస్థితులను వివేదికలద్వారా పంపాలి

”

కాగా అన్ని పక్షములవారు అభినందించారా

”

థామస్ జాఫర్సన్ అమెరికా చట్టాన్ని వ్రాశారా

”

అంతకంటే మిన్నని ఆ పత్రికలు వ్రాశాయీ

”

హా. అస్పృశ్యు లెవ్వరు ? [హూ అర్ అంటచ్ బిల్స్ ?] అంటే ఏమిటా
తమ్ముడూ....

వ. ఆర్యులు మధ్య ఆసియా, ఐరోపా ప్రాంతాల నుండి మనదేశంలో
అడుగుపెట్టక పూర్వం ద్రావిడులు యావద్భారత దేశానికి రాజులుగా
వున్నారు. వారి అధికార భాష తమిళం. అంతకుముందు ఆదిమ జాతుల
వారు వున్నారు. కావున ఆర్య, ద్రావిడ, ఆదిమ జాతుల సమ్మేళనంతో
వైదిక [హిందూ] సమాజిక వ్యవస్థ ఏర్పడింది. అప్పుడున్నవి మూడు
కులాలే. బ్రాహ్మణుల అధికారంను ధిక్కరించిన క్షత్రియులంతా
శూద్రులు కావడంతో....4వ కులం ఏర్పడింది.

సంచార జాతులుగా వుంటూండిన ఆదిమ జాతులవారే కాక వైదిక
సాంప్రదాయాల్ని వ్యతిరేకించిన అగ్రవర్ణాలు సైతం సంఘంనుండి వెలి
వేయబడ్డాయి. వీళ్ళనువిడిపోయిన వర్గాలుగా మన డాక్టరు వర్ణించారు.

ఈ విడిపోయినవారు బౌద్ధమతాన్ని స్వీకరిస్తారు. వైదిక మతానికి
బౌద్ధమతానికి జరిగిన గొప్ప సంఘర్షణలో బౌద్ధమతం బాగా దెబ్బతిన్నది.

గెలిచిన వాడు ఓడినవాణ్ణి బానిసగా చూచే ఆ లోజులలో ఎక్కువ
వారుగా చూడబడుచున్న కులాలవారు అస్పృశ్యులుగా చూడబడ్డారు.
ఇదే మన డాక్టరు వ్రాసిన “హూ అర్ అన్ టచ్ బిల్స్?” అనే గ్రం
థంలో పుట్టుపుర్వోత్తరాలు వ్రాయబడ్డాయి.

రాజ్యాంగంచట్టంపై వాదనలెన్నో జరిగాయా ||తం||
 అన్నిటికీయన అవలీలగా జవాబిచ్చారా ||తం||
 సభాధ్యక్షులు డా॥ రాజేంద్రప్రసాద్ సంతకంచేశారా ||తం||
 1950 జనవరి 26 నుండి ఈ చట్టం అమలై యిందా ||తం||

హా:- హిందూ కోడ్ బిల్లు అంటే ఏమిటా తమ్ముడూ....

వ. హిందూ ధర్మశాస్త్ర బిల్లు సవరణ కార్యక్రమాన్ని ఈయన చేపట్టారు.
 ఇందుముఖ్యమైనవి శ్రీ స్వాతంత్ర్యం, హిందూవివాహాలు, విడాకులు
 అనేవి ఉన్నవి.

1951 ఫిబ్రవరి 5న ఈ హిందూకోడ్ బిల్లు పార్లమెంటులో చర్చకు
 వచ్చింది. శ్రీమతి దుర్గాబాయి దేశ్ ముఖ్, హెచ్ వి. కామత్,
 కృపాలనీ యిత్యాదులంతా మన డాక్టరును గట్టిగా సమర్థించారు.

హిందూ చాందస్సు లెందరో విమర్శించారా ||తం||

శ్రీ పటేల్, డా॥ రాజేంద్రప్రసాద్ వ్యతిరేకించారా ||తం||

ఈ విషయంన నెహ్రూ యిరుకున పడ్డారా ||తం||

ఎంతోమంది శ్రీలు పార్లమెంటు భవనం ముందు ||తం||

నినాదాలిస్తూ గట్టిగా సమర్థించారా ||తం||

జస్టిస్ గజేంద్రగడ్కర్ అభినవమనువుగా వర్ణించారా ||తం||

చిట్టచివరకు ఈ బిల్లు వీగిపోయిందా ||తం||

అందుకు మన డాక్టరు రాజీనామా యిచ్చారా ||తం||

హా:- రాజీనామా యివ్వటానికికారణం ఏమిటా మామా-

1. ప్రధానమంత్రి నెహ్రూ మన డాక్టరుకు తగిన శాఖను యివ్వకుండుట.

2. నిమ్నజాతులవారికి జరుగుచున్న అన్యాయంపట్ల తానెంతో బాధపడుట.

3. విదేశాంగవిధానం రూపొందించడంలో పాలకవర్గంవారు అనుసరించిన
 ధోరణి తనకు అసంతృప్తి కలిగించుట.

4. ఆర్థిక, రక్షణ సంఘాలలో సభ్యత్వం లేకపోవుట.

5. హిందూకోడ్ బిల్లు వ్యతిరేకించుట, ఇత్యాదులు కారణాలు.

ది ఇండియన్ రిపబ్లికన్ పార్టీ - స్థాపన

బౌద్ధమతంగూర్చి ఈయన అభిప్రాయం ఎమిట్రా మిస్టర్.

రాజీనామా ఇచ్చిన తరువాత ఒక క్రొత్త పార్టీ నెలకొల్పారు. దాని పేరు “ది ఇండియన్ రిపబ్లికన్ పార్టీ” అని నామకరణం చేశారు. దీనిని దేశమంతటా ఆయా శాఖలుగా ఆయా రాష్ట్రాలలో విస్తరింపజేశారు. మన రాష్ట్రంలో కూడ “ది ఆంధ్రప్రదేశ్ రిపబ్లికన్ పార్టీ” అనే పేరున ఒక పార్టీ పనిచేయుచున్నది. దీనికి శ్రీ బి. వి. రమణయ్య, శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి, శ్రీ ఎస్. లక్ష్మీనారాయణ, శ్రీ శెట్టి కన్నమరాజు-పీడితజన ఎడిటర్, శ్రీ గోవాడ నిరంజనరావు - భాగ్యనర్ ఎడిటర్. యిత్యాదులు ముఖ్యులు.

హిందూమతంలోని కృష్ణుడు, కైస్తవ మతంలోని ఏసుక్రీస్తు మహమ్మదీయ మతంలో మహ్మదు పైగంబర్ వీరంతా తామే “మోక్షదాత” లై నట్లుగా ప్రకటించుకొన్నారు.

కాని గౌతమ బుద్ధుడు తాను “మార్గదాత”గా మాత్రమే తెలిపినారు. కైస్తవ, మహమ్మదీయ ప్రవక్తలంతా తమ ప్రభోదాలను మారుమాట కుంజా పాటించితీరాలని శాసిస్తారు. కాని బుద్ధుడు తన ప్రభోదాలలో హేతువాదబద్ధంగా నిరూపితమైతేనే అనుసరించవలసిందిగా కోరుతారు.

ప్రపంచంలోని అన్ని మతాలలోను దేవుడు, దయ్యం, కర్మ, పునర్జన్మ, స్వర్గం, నరకం, వీటిని గురించే ఎక్కువగా వుంటుంది. కాని బౌద్ధమతంలో యివిలేవు. మానివుని పరిపూర్ణత్వానికి అవసరమైన నైతిక విధానం మాత్రం ఉంటుంది.

1952న సాధారణ ఎన్నికలు సిద్ధమైనాయి

॥తం॥

రూకబలం, మూకబలం, ఆధికారబలం

॥తం॥

కాంగ్రెస్ నాయకులుపయోగించారా

॥తం॥

రాజ్యసభకు ఈయన ఎన్నికయ్యారా

॥తం॥

1952 జూన్ 5న అమెరికాలో కొలంబియా యూనివర్సిటీ వారు ఈయనకు “డాక్టర్ ఆఫ్ లాస్” బిరుదు యిచ్చిరి. 1953 జనవరి 12న హైదరాబాదులో ఉస్మానియా యూనివర్సిటీవారు “డాక్టర్ ఆఫ్ లిటరేచర్” డిగ్రీతో గౌరవించారు.

బౌద్ధమత స్వీకారం

మన డాక్టరు, శ్రీమతి డాక్టరు, కుమారుడు యశ్వంతరావు, అన్నగారి కుమారుడు ముకుందరావు నాగపూర్ ప్రాంతాన నిమ్మ జాతీయులు 5 లక్షల మంది ఒక్కొక్కరిగా 1954 అక్టోబరు 14వ తేదీ విజయ దశమినాడు చంద్రమణి బిత్తువుగారి ఆధ్వర్యంలో బౌద్ధమతంను స్వీకరించిరి.

అనంతరం నాల్గవ ప్రపంచ బౌద్ధమత మహాసభ 1956 నవంబరు 15వ తేదీన ఖాట్మాండులో ఏర్పాటు చేయబడింది. దానికి మన డాక్టరును ఆహ్వానించారు. ఆ ఆహ్వానాన్ని అందుకుని వారియొక్క కోరిక మేరకు 'బుద్ధీజం-కమ్యూనిజం' అన్న అంశంపై మాట్లాడమన్నారు.

కాగా యీ సజ్జెట్టు మన డాక్టరుకు చాల యిష్టం. బుద్ధుడు - కారల్ మార్క్స్ ఈ రెండు సిద్ధాంతాలు ఎలాగు నిర్వహించబడినవో తెలిపారు. ధనికులు తమ అధికబలంతో పేదల్ని దోచుకుంటున్నారని కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతం చెప్పుచున్నది.

వ్యక్తిగతమైన ఆస్తి వుండరాదన్నది మొదటి అంశం. ఆస్తి యావత్తు ప్రభుత్వపరం కావాలని, ఆ ప్రభుత్వం కార్మిక నియంతృత్వంలో కొనసాగాలని మార్క్స్ చెప్పారు.

బుద్ధుడు రెండువేల ఏండ్లక్రితం ప్రపంచం దుఃఖంతో కూడుకున్న దన్నారు. ఈ దుఃఖం సెలా ఏర్పడుతున్నదన్న సత్యాన్ని ఆలోచించి నట్లయితే ఒకరు మరొకరిని బాధించుట చేతనే దుఃఖం ఏర్పడుతున్నదని బుద్ధుడు చెప్పారు.

చి - 2 - ౧౦.

కారల్ మార్క్స్ మౌలిక సూత్రమైన యీ 'దోపిడి'కి బుద్ధుడు ప్రవచనమైన యీ 'దుఃఖాని'నికి తేడా లేదన్నారు.

ఈ అంశంపై అనేక ఉదాహరణలిచ్చారు.

అనంతరం 1956 సం॥ డిశంబరు 6వ తేదీన తెల్లవారురూమున 3 గంటలకు కన్నుమూశారు.

ఈ విషయం విన్న ఏడుకోట్లమంది నిమ్మజాతీయులు కంఠ తడి పెట్టారు.

— మంగళం

Ace. No.

20252 784.4

JAC

